Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 61. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 1-го КВІТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, APRIL 1, 1982 No. 61. VOL. LXXXIX.

КОНҐРЕС ЗСА ВИДАВ БРОШУРКУ ПРО УКРАЇНУ І ЛЮДСЬКІ ПРАВА

Філядельфія, Па. (Я.Т.). — Недавно появилася у виданні державної друкарні ЗСА брошура п. заг. „Людські права — Україна і Совєтський Союз". На чоловій сторінці брошури зазначено, що вона видана для вжитку Комісією Міжнародних Справ Палати Репрезентантів.

Брошура має 60 сторінок і вміщує такі матеріяли:

* свідчення Уляни Мазуркевич, голови філядельфійського Комітету Оборони Прав України, і д-р Ніни Строкатої-Караванської перед згаданою комісією 28-го липня 1981 року; обговорення і прийняття підкомісією для людських прав трьох резолюцій: ч. 111 у справі Юрія Шухевича, ч. 152 у справі А. Щаранського і ч. 193 у справі Юрія Бадзя; обговорення і прийняття вищезгаданих резолюцій Комісією міжнародних справ 17-го вересня 1981 року; додаткові матеріяли запропоновані У. Мазуркевич та Н. Караванською під час їхніх свідчень, а саме: стаття Джека Андерзона у „Вашінґтон Пості" й інших часописах про переслідування Йосифа Тереліи, стаття У. Мазуркевич у „Філядельфія Інквайрер" п. з. „Українці знають совєтів", стаття Н. Караванської про Українську Гельсінкську Групу, враз із списками в'язнених членів тієї групи, і лист Світлани Кириченко, дружини Юрія Бадзя, до Міжнародної асоціяції адвокатів, до Міжнародної Амнестії тощо.

Згадані резолюції Конґрес прийняв 21-го вересня 1981 року.

ЧЕРВОНІ ПРОГРАЛИ ДЕЦИДУЮЧО В САЛЬВАДОРСЬКИХ ВИБОРАХ

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Вислід виборів до парляменту в Сальвадорі, який має схвалити нову конституцію та призначити після того вибори нового президента в 1983 році, принесли тріюмфальну перемогу націоналним і демократичним елементам тієї країни, а важку поразку червоній коаліції, яка за допомогою своїх партизанських відділів намагалася вибори зірвати.

На 1,3 мільйона виборців участь у виборах взяли понад 900,000. Це є небувало високе число голосуючих, тим більше, що червоні весь час завзято пропагандивну акцію проти виборів, а в день виборів їхні збройні партизанські відділи зірвали комунікацію в багатьох околицях, а в деяких навіть окупували виборчі льокалі й не допустили до голосування. В деяких випадках голосування відбувалося в часі, коли було чути густі постріли з бою поміж партизанами й урядовими військами. Всі спостерігачі, які прибули з численних країн Америки та поза неї, стверджують однозгідно, що вибори були чисті й тільки у деяких випадках мали місце деякі технічні недотягнення які не мали впливу на вислід виборів. О. Теодор Гесбурґ, президент католицького університету Нотр Дам заявив: „Нарід в Сальвадорі ще ніколи не мав таких можливостей. Він просто хотів голосувати; він хотів своїми голосами висловити своє проти насильства (лівіції)". Амбасадор ЗСА Дін Гінтон назвав вибори „тотальною невдачею" лівої опозиції і її партизанських акцій та заявив: „Якщо вчорашня лекція не переконала їх, що нарід не з ними, то взагалі невідомо, що їх переконає".

Зразу після виборів почалися розмови між партіями, які брали участь у виборах, для створення правлячої коаліції. Християнські демократи президента Хозе Дуарте здобули більше голосів, як всі інші опозиційні партії разом, але через розсіяння їхніх голосів вони не дістали більшости мандатів у парляменті. Вони матимуть 25 або 26 депутатів у парляменті, який складається з 60 осіб. Союзник християнських демократів Партія демократичної акції дістала замало мандатів, щоб допомогти християнським демократам здобути більшість у парляменті.

Праві елементи, які складаються з п'яти різних опозиційних партій, серед яких найбільшою є Націоналісти республіканці, очолені колишнім майором сальвадорської армії Роберто д'Обуіссоном, можуть створити коаліційну більшість і перебрати владу. Вони вже у вступних розмовах дійшли до узгіднених позицій так, що їхня коаліція стає правдоподібною. Одначе політична платформа такої коаліції викликує поважні застереження. Націоналістичні республіканці, а головно їхній лідер Обуіссон, вели передвиборчі акції під гаслом ліквідації партизанів впродовж трьох місяців від перебрання влади і це було їхнім головним атутом. Але в соціяльній і економічній ділянці їхня програма завертає розвиток Сальвадору назад і вимагає знесення переведеної вже поділу землі між селянами, повернення вже поділеної землі попереднім власникам та припинення всяких того роду реформ.

Американський амбасадор заявив в імені американського Уряду, що американські чинники в ніякому разі не вмішуватимуться в полагоду внутрішніх справ Сальвадору й не будуть інтервеніювати. Але з другого боку є відомим, що американці найкраще бачили б коаліцію на чолі з християнськими демократами президента Дуарте.

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ТЕПЛО ВІТАЛИ В. ЯРУЗЕЛЬСКОГО

Східній Берлін, Німеччина. — Перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, прем'єр-міністер, міністер оборони, а тепер ще й голова Військової ради національного спасіння Войцех Ярузельский побував у понеділок, 29-го березня ц.р., з коротким візитою у Східній Німеччині. Після поїздки до Москви на початку лютого, це була його друга поїздка за кордон після проголошення воєнного стану у Польщі 13-го грудня минулого року.

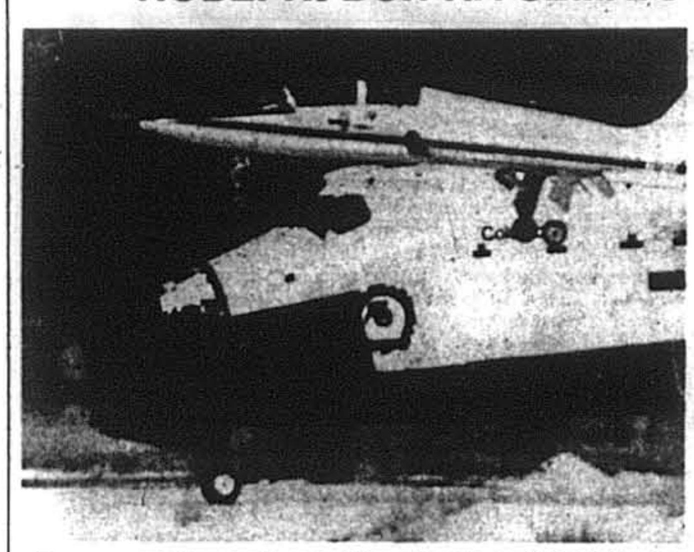
Керівники комуністичної партії і уряду Східної Німеччини влаштували для Ярузельского шумне привітання на летовищі в Берліні і в будинку парляменту. Польську 10-членну делеґацію вітали 21 вистрілом з гармати, військовою парадою, оркестрами, квітами, концертом, парадним прийняттям тощо. Еріх Гонекер, східньонімецький комуністичний лідер, особисто виїхав на летовище для привітання польського диктатора, а потім разом з ним в одному автомобілі демонстративно проїхався 25 миль до совєцкої палати по шляху прикрашеному східньонімецькими і польськими прапорами і портретами Гонекера, Ярузельского і Брежнєва.

Східньонімецькі і польські часописи й інші засоби масової інформації вже кілька днів підготовляли ґрунт для приїзду Ярузельского і його делеґації до Берліну, запрязненої соціялістичної країни, керівники якої дуже турбувалися політичною ситуацією в Польщі і домагалися від Москви і Варшави рішучих протизаходів для ліквідації „анархії" і „виступу ворожих сил проти соціялістичних країн і їхньої системи". Крім того Східня Німеччина залежна від достави польського вугілля й інших сировців. Східньонімецькі диктатори побоювались, що заворушення у Польщі чи громадянська війна могли б спаралізувати транспортацію між Берліном і Совєтським Союзом і підірвати і так убогу комуністичну економію.

Очевидно, В. Ярузельскі на кожному кроці підкреслював льояльність Польщі до інших країн комуністичного бльоку, а зокрема до країн Варшавського пакту. Польська делеґація, до якої входив також міністер закордонних справ Юзеф Чирек, зустрічалась двічі із східньонімецькими речниками і обговорювала з ними, згідно з інформаціями східньонімецької пресової агенції, справи міжнародної політики і співпраці між обидвома країнами.

Перед своїм відлетом до Варшави Ярузельскі і польська делеґація взяли участь у церемонії покладання вінка на могилі невідомого вояка і в парадному обіді, яким гостили польську делеґацію східньонімецькі керівники.

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ „КОЛАМБІЯ" ЩАСЛИВО ПОВЕРНУВСЯ НА ЗЕМЛЮ

Міжпросторий корабель „Коламбія" на кілька хвилин перед приземленням. Біля нього один з двох малих джетів які ескортували корабель під час приземлення

Вайт Сендс, Ню Мексіко. — Міжпросторий корабель „Коламбія", виконавши своюю восьмидневну місію, щасливо повернувся на землю, не зважаючи на припинення у повороті з огляду на погану погоду і вітряну бурю у понеділок, 29-го березня, тобто день первісно передбачений для приземлення корабля.

З цього приводу керівництво міжпланетарних летів в Гюстоні, Тексас, висловило велике задоволення місією „Коламбії" і тим фактом, що цей міжпросторий корабль має такі прецизні навігаційні механізми, що він може приземлитись коли хоч і на будь-якому придатном летовищі.

Поворот „Коламбії" і астронавтів привітали на летовищі речники міжпланетарного центру в Гюстоні, велика товпа зацікавлених, кількасотень кореспондентів і фоторепортерів, а телефонічно президент Роналд Реґен, який не тільки склав ґратуляції для астронавтів Джека Левзми і Гордона Фуллертона за виконану ними місію, але також вказав на велике технічне досягнення З'єднаних Стейтів Америки в ділянці астронавтики.

Техніки і дослідний персонал потребуватимуть при близно один тиждень часу для перегляду корабля „Коламбія", якого опісля знову доставлять до центру ім. Джана Кеннеді на Флориді, щоб там приготовити його до четвертого полету, запланованому на кінець червня ц.р. Астронавт Фуллертон після приземлення і виходу з корабля заявив, що „Коламбія" є дійсно чудовим кораблем, який здібний маневрувати у всяких обставинах.

Обидва астронавти, які 40 хвилин після приземлення вийшли з корабля, переходитимуть тепер відповідні обслідування у переворочному центрі в Гюстоні, заки вони зможуть злучитися з родиною. Спостерігачі підкреслюють що Федеральний Уряд, центр для міжпланетарних летів в Гюстоні і самі астронавти задоволені з цієї місії, наслідки якої студіюватимуть тепер дослідники, щоб шукати уліпшення для чергових полетів.

Появилися спомини Отамана Тараса Бульби-Боровця

Вінніпеґ, Ман. — Тут минулого року накладом Т-ва „Волинь", з видання Інституту Дослідів Волині, вийшла 326-сторінкова книжка Отамана Тараса Бульби-Боровця п.з. „Армія без держави". Книжка — люксусово видана, прикрашена мистецькою обкладинкою Ростислава Глувка, збагачена портретом автора та документальними світлинами; завершується англомовним епілогом та покажчиком імен.

Твір цей — це спогади автора, в якому він представляє українську соціяльну та національно-політичну проблематику поміж двома світовими війнами, а головно під час Другої світової війни. „Центральним предметом спогадів є питання, продовження нового формування та долі українського визвольного руху, його перетворення в збройну формацію Української Повстанської Армії—УПА, творцем, патріотичним натхненником і Верховним Командувачем якої був сам легендарний Отаман Тарас Бульба-Боровець", — пише Видавництво. Книжка завершується розповіддю про створення у німецькому запіллі перших частин Української Національної Армії — під командою Павла Шандрука.

Твір попереджують: „Супровідна нотатка ІДВ", передмова С. Лантуха, слово від автора та його присвята — „Тим українцям, що полягли, як безіменні герої ґіґантського підземного фронту нашої Батьківщини, а серед них і моїй вірній дружині Анні, складаю ці скромні рядки замість вінка на їх невідомих могилах" і вкінці — твір відкриває відоме мотто Лесі Українки: „Хто визволиться сам — той буде вільний, Хто визволить кого — в неволю візьме".

Ціна книжки: в твердій оправі — 20 долярів, в м'якій — 15 долярів. Адреса замовлень: Research Institute of Volyn, Box. 606, Winnipeg, Man. Canada R3C 2K3.

Влаштували семінари в Українському Музеї

Ню Йорк, Н. Й. — Вже від кількох років Метрополітальний Музей влаштовує щорічні семінари для працівників музеїв. Цього року, в рамках цієї програми відбулися чотири семінари, а саме: 2-го березня відбувся в приміщеннях Українського Музею семінар на тему: „Безпечність музеїв", 29-го березня такий семінар відбувся у Метрополітальному Музеї, 30-го березня — у Купер Гюїт Музеї, а 31-го березня знову в Українському Музеї.

Під час цього останнього семінара директор Українського Музею Марія Шуст доповідала на тему: „Як плянувати і влаштовувати виставки в малому музеї". Біля 60 учасників вгощувались полуднем, що складався з українських страв.

У французькому поїзді бомба вбила п'ятьох людей

Париж, Франція. — У поїзді на лінії Париж-Тулюза, який належить до найшвидших і наймодерніших у всьому світі, вибухла у вагоні бомба, яка вбила п'ятьох пасажирів, а 14 поранила. Поїзд їхав зі швидкістю сто миль на годину і тільки завдяки холоднокровности та вмінню машиніста вдалося його спинити і таким чином уникнути значно більшої катастрофи.

Французькі поїзди, яким держава присвячує велику увагу, є найважливішим засобом масового транспорту й тому вони є вразливим пунктом для терористичних акцій. Хоч досі ще немає даних, яка терористична група підложила бомбу, але поліція схильна прийняти, що це зробила група відомого міжнародного терориста, комуніста Ілліча Раміреза Санчеза, який відомий у світі під іменем Карльос. Карльос має давні порахунки з французькою поліцією, де він уже брав участь у терористичних акціях. Недавно він попередив міністра внутрішніх справ Франції, Гастона Деферра, що коли його дві компаньйони і спільники не будуть до одного місяця звільнені з французької тюрми, тоді він, Карльос, відповість на те актами терору.

Саме тепер минув визначений Карльосом час звільнення двох його спільників і тому можливо, що бомба у вагоні поїзду Париж-Тулюза була підложена кимсь з терористичної групи Карльоса. Карльос і його група належать до найбільш законспірованих терористичних організацій та має безпосередні зв'язки з Москвою і таємною службою КҐБ у світі. Батько Карльоса був фанатичним комуністом, який дав своєму новонародженому синові перше ім'я Ілліч у честь Леніна. З молоду він був індоктринований в комуністичному дусі, не закінчивши університетських студій, він подався до Москви на терористичний вишкіл. З різних вишкільних таборів на терені СССР є дані, що він перебував у них, заки виїхав у світ для терористичних актів.

У світі

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВЕЛИКИЙ СПРОТИВ ЗНАЧНОЇ частини західньонімецького суспільства проти приміщення американських атомових ракет типу Першінг 2 і крилатих ракет на терені Західньої Німеччини, як противаги до совєтських ракет типу СС-20, які Москва розмістила у великому числі на терені Східньої Німеччини, західньонімецькі офіційні чинники повідомили, що вже розпочато роботи для інсталяції американських ракет. Американські ракети будуть приміщені на терені Західньої Німеччини 1983 року, якщо Москва не погодиться на усунення своїх, або не буде заключено відповідного порозуміння у цій справі. Переговори в цій справі саме тепер відбуваються в Женеві, Швайцарія. Речник міністерства закордонних справ Західньої Німеччини Петер Кортеріс, повідомляючи про це, дав виразно до зрозуміння, що покищо йдеться про тиск на СССР, щоб він відтягнув свої ракети, бо в інакшому випадку західньонімецький уряд буде змушений погодитися на приміщення американських атомових ракет на своїй території.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗСА КАСПАР ВАЙНБЕРҐЕР у часі свого перебування в Південній Кореї відбув інспекцію прикордонних укріплень і готовости бойових залог. Після інспекції і розмов з державними керівниками він відбув розмови з групами провідних громадських діячів корейського суспільства. Як в офіційних розмовах, так і в приватних виступах перед громадськими елементами він підкреслював дотримання зобов'язання ЗСА у відношенні до Південної Кореї, але при цьому не замовчував обов'язку корейських державних чинників зі свого боку робити всі потрібні заходи для оборони країни перед СССР, його збройними силами та його диверсійною роботою. Вайнберґер наголосив, що оборонна спроможність країни — це в першу чергу відповідна постава населення тієї країни. І про це уряд мусить дбати, задоволяючи різнобічні потреби населення й притягаючи його до участи в рішеннях та до керування країною.

В ІТАЛІЇ ПОЧАЛАСЯ АТАКА НА ТЕПЕРІШНІЙ провід Комуністичної партії, а в першу чергу на її генерального секретаря Енріко Берлінґера. Крім різних інших сил, акцію проти Берлінґера підтримує Москва з помсти за те, що Комуністична партія Італії засудила СССР і КПСС за їхню імперіялістичну політику в Афганістані, в Польщі та в інших країнах. В офіційному органі Комуністичної партії в Італії „Уніта", який є під особистою контролею Берлінґера, появилася фальшивка, яка може дорого коштувати провідній верхівці партії. Фальшивку підсунув хтось репортерці „Уніти" Марині Мареска, а та дала її до друку з відповідним коментарем на сторінки газети. У фальшивці обвинувачено двох найвидатніших діячів християнсько-демократичної партії в Італії, що вони пов'язані з мафією. Обидва обвинувачені подали справу до суду, де виявилося, що документ є фальшивкою. Марескy усунено з праці, начальний редактор „Уніта" подався до демісії, а тепер головна атака іде на Берлінґера.

ШВЕДСЬКИЙ УРЯД ВИСЛАВ РАХУНОК МОСКВІ за акції з боку шведської морської фльоти та інших чинників у зв'язку з присутністю совєтського атомового підводного човна у територіяльних водах головної морської бази в Карльскроні. Совєтський човен потайки заплив туди, оминувши всі перешкоди, про які він перед тим мусів бути поінформований. Маневруючи під водою в середині тієї морської бази, він осів на мілині й тоді шведи його викрили. Шведська фльота не дала совєтським кораблям, які прибули на допомогу своєму підводному човні, звільнити й відтягнути його, але сама виконала ту роботу. А тепер шведи вимагають, щоб Совєтський Союз повернув кошти тих операцій в сумі 212,000 долярів. Шведська публічна опінія та засоби масової інформації обвинувачують Москву у шпигунстві, бо це було причиною тайного прибуття підводного човна до бази, а не помилка, як оправдується Москва.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПРИВІТАЛИ ВТІКАЧІВ З ПОЛЬЩІ В АВСТРІЇ

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. В-а). — Як відомо з численних вісток в пресі, у Австрії під цей час перебуває приблизно півтори сотні переважно молодих українців і українок, які нещодавно виїхали з Польщі і які назад повертатися не бажають. Є тут також, хоч значно менша, група втікачів-неповоротців з Буковини, що їх очолює священик о. Василь Бучек, та з центральних українських земель з-під совєтської займанщини. Цими українцями опікується місцева українська громада, Представництво Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) та інші харитативні організації, як католицька Харітас, наприклад, відома в ЗСА під назвою — Крайова Католицька Конференція.

Група неповоротців українців з Польщі у Відні вітала Лідію Савойку (стоїть посередині в білій шапочці), яка приїхала до них з Америки, щоб допомогти переселитися за море. Біля неї наліво стоїть Христина Старух, за нею — її муж Ігор Старух, і д-р Сергій Наклович, місцеві українські громадські діячі.

В Австрії нещодавно чотири дні провів Ярослав Кулинич і представниця цієї Католицької конференції — Лідія Савойка, відома з її корисної праці на користь втікачів з багатьох країн, у тому і з України. Л. Савойка також працює в американській Натуралізаційно-іміграційній службі в Департаменті справедливости. З рамени цих організацій вона знайомилася на місці з ситуацією українських втікачів, тим — що і як можна для них зробити, щоб полегшити їм переїзд в інші країни за море, на постійне поселення.

Кінопродуцент Я. Кулинич, повернувшись з поїздки, навідався до редакції „Свободи" з декількома світлинами з таборів переміщених осіб коло Відня, де перебувають ці втікачі і де Л. Савойка відбула розмови. Я. Кулинич мав завдання зафіксувати на фільмовій стрічці ці всі події, які в майбутньому напевно матимуть історичну вартість.

Відвідав Я. Кулинич „Свободу" в понеділок, 15-

(Закінчення на стор. 6)

В Америці

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена намагається зменшити тиск зі сторони тих законодавців, які домагаються, щоб Уряд ЗСА погодився на замороження атомової зброї, зокрема міжконтинентальних ракет і ракет середнього засягу. Сам президент Р. Реґен стоїть однак на становищі, що З'єднані Стейти Америки можуть погодитись на таке замороження тільки тоді, як досягнуть рівности в озброєнні і вирівняють свою міць у деяких родах зброї із Совєтським Союзом, який на словах веде нібито мирну політику, але рівночасно продукує зброю для себе і на експорт. Президент має в пляні порушити ці справи на пресовій конференції і у приватних розмовах з поодинокими сенаторами і конґресменами. Президент ЗСА все ще настоює на тому, що СССР повинен розмонтувати свою ракетну систему в Центральній Европі, зокрема в Східній Німеччині і західних областях України, заки ще пічнуться переговори та можливого зречення ЗСА з інсталяції ракет типу Першінґ-2 в країнах Північно-Атлантійського Союзу (НАТО).

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена домагається від Конґресу 4,2 більйона долярів на розбудову цивільної оборони і побудову спеціяльних сховищ, які у випадку атомової атаки на ЗСА могли б зберегти деяку кількість населення. Речники федеральної агенції для збереження цивільного населення у випадку війни ведуть тепер переговори з лідерами Сенату і Палати Репрезентантів для встановлення речення переслухання в цій справі. Джеймс Л Галтон, речник згаданої агенції заявив, що початкова сума цього понад чотири більйонового фонду була б в першу чергу зужита для вишколу потрібного персоналу і будови сховищ у важливіших місцях країни. Агенція також застановляється над розпрацюванням пляну масових евакуацій населення з великих міст на провінцію у випадку потреби.

ПРИБЕРЕЖНЕ МІСТО ВЕСТ ПАМ БІЧ навістила сильна дощева буря, яка спричинила чимало шкод. Понад 16 інчів дощу впало там в понеділок, 29-го березня, а сильний вітер 40 і 50 миль на годину і ненадійний спад температури дуже утруднювали ратункову акцію в місті й околицях. Вода, яка у деяких нижчих частинах міста ллялася через вікна до хат і крім того виполоскувала з гнізд всяку звірину, зокрема вужів і крокодилів, які наводили страх на тих, що займалися рятуванням людей і майна. В інших частинах ЗСА, у горах Колорадо і деяких частинах Міннесоти впало 14 й більше інчів снігу.

З МЕТОЮ БІЛЬШОЇ КОНТРОЛІ РОЗПОДІЛУ харчових купонів для бідного прошарку населення ЗСА, федеральний Уряд зарядив, що відтепер цю справу контролюватимуть стейтові уряди і вони відповідатимуть також за надуживання, а у випадку крадежі покриватимуть різницю із своїх фондів, а не, як це ділося досі, різницю покривала федеральна каса. Адміністрація президента Роналда Реґена надіється, що таким способом стейтові уряди більше допильновуватимуть надуживання і стосуватимуть тиск на міські уряди, щоб вони також поважніше ставилися до цієї справи. Досі федеральна скарбниця тратила на цьому „бизнесі" понад три більйони долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Популярність і політика

В останніх президентських виборах у 1980 році консервативний республіканець Роналд Реґен, колишній двократний губернатор Каліфорнії, перед тим телевізійний коментатор і фільмовий артист, переміг свого демократичного суперника, колишнього президента Джіммі Картера, „лявінною" більшістю, здобувши на всіх 50 стейтів — 47. На протязі свого першого року урядування він користувався великою популярністю в американському народі, хоч продовжувалася ще інфляція, яка породила економічну рецесію. Але від часу, як Реґен зголосив до Конгресу свій бюджет на новий фіскальний рік, із радикальною редукцією у всіх ділянках державної господарки за вийнятком підвищення видатків на оборонні цілі, із зменшенням прибуткового податку та з кругло 100 більйоновим бюджетовим дефіцитом, — розпочалася така кампанія проти нього у пресі, радіо й телевізії, що популярність Реґена значно обнизилась.

За недавнім оприлюдненням вислідів опитового професійного бюра Гарріса -58 відсотків опитуваних 1,249 дорослих громадян висловилися неґативно про економічну й закордонну політику Реґена. У Вашінґтоні й Ню Йорку відбулися багатотисячні демонстрації проти Реґена, які охоплювали всі ліберальні й ліві елементи, чорних, деякі католицькі організації, багато молоді. На транспарантах демонстрантів та в їх окликах віддзеркалювалась демагогія його опонентів, керована і підсилювана комуністами та їх свідомими чи несвідомими союзниками з ліволіберального табору. Найбільш популярним демагогічним закидом проти Реґена є „Збіднювання бідних та збагачування багатих". Яскравого прокомуністичного тону набрав крик, що Реґен ніби сприяє атомовій війні: створилася окрема організація, яка підтримує нісенітну „мирову" пропозицію Брежнєва, щоби „заморозити" існуючий у ЗСА і СССР атомовий арсенал, себто, у практиці, залишити велику перевагу Совєтському Союзові в різних родах атомової зброї. До тієї кампанії проти Реґена його противники притягнули й живучих в Америці японців, які — зрозуміло — не всилі забути трагедії, яку зазнала Японія від атомових атак проти Гірошіми й Наґасакі у 1945 році.

Коли журналісти спитали Реґена, чи не турбує його зріст опозиції проти нього в американському суспільстві, він одверто признався, що „так", він стурбований, але він далі вважає, що американський нарід мусить принести тепер деякі жертви, щоб запевнити мир, лад і добробут наступних поколінь. І Президент не відкидає всякого компромісу у справах бюджету — він схильний на поступки, коби не порушити основ його економічної і оборонної політики: радикальним обмежуванням видатків змагати до зрівноваження бюджету та підвищенням видатків на оборонні цілі — відбудувати занедбану збройну силу країни.

Відомий телевізійний коментатор д-р Абенд правильно сказав недавно у полеміці з ліберальним професором, який покликувався на настрої широких мас суспільства: „Що ми можемо говорити про настрої, як вони змінюються з дня на день?" Це правда, що настрої мас страшенно химерні і податливі на демагогію, на все, що промовляє до почувань, а не до розуму. Це найслабша сторінка демократії, що більшість, яка вирішує проблеми, не завжди мудра і не завжди справедлива. Клясичним історичним доказом на цю правду є факт, що Адольф Гітлер прийшов до влади законно й леґально, в наслідок виборчої перемоги, в якій його Націонал-соціялістична партія здобула більшість. Податливий ґрунт під демагогію німецької Націонал-соціялістичної партії дав нерозумний диктат переможців у Першій світовій війні, які текстом Версальського договору образили німецькі національні почування та штовхнули Німеччину у важку господарську кризу. Податливий ґрунт для теперішньої кампанії проти Реґена — це зріст безробіття, зріст дефіциту торговельного балянсу, скорчення числа американських варстатів праці.

Немає сумніву, що кампанія проти Реґена, яка прикривається ніби виключно діловими арґументами господарського характеру, є насправді суто політичною. Так само, як кампанія проти Ричарда Ніксона ніби за його протизаконну охорону винуватців Вотерґейтського злочину, насправді вдаряла в нього, як противника східньоамериканського лівого лібералізму, тепер усі „ліві" поборюють Реґена. Державницька політика не може керуватися настроями. І правильно чинить президент Реґен який закидає своїм опонентам що вони занадто нетерпеливі що вони мусять ждати на результати його політики, які прийдуть щойно за роки та не могли проявитися за його один рік урядування. Реформи, що їх проводить Реґен — болючі й непопулярні. Але їхню правильність чи неправильність докаже щойно майбутність.

Володимир Душник

БОРОТЬБА ЗА МОВУ

Спеціялісти канадської конституції передбачають, що боротьба за мову між французами й англо-саксами, чи англійцями в Канаді, триватиме довгі роки, якщо не цілі покоління.

Макс Ялден, федеральний комішенер офіційних мов, перед затвердженням британським парляментом канадської конституції, видав пересторогу яка включає також директиви про мовні права. Ця нова конституція, в площині аспекту мови, ліквідує 115-річний британський закон про першенство англійської мови.

Королева Єлисавета II прибуде до Оттави 15-го квітня ц. р., щоб проголосити нову конституцію, яка повинна принести вдоволення, що прийшов кінець „колоніяльного зв'язку" між Канадою і метрополією (Британська Імперія).

І хоч Ялден вихвалює права різних мов в новій конституції, він усе ж перестерігає, перед цим, що конституція в частині про права мов, „скупа і нещедра," що призведе до різних та суперечних інтерпретацій. Він підкреслив невдоволення більшости в провінції Квебеку відносно конституційних змін, як також стурбування англійців. Запорука, що англійська меншість в Квебеку і французька меншість в інших провінціях може виховувати своїх дітей у своїй мові, є обмежена застереженням, що такі конституційні права можуть бути впроваджені в життя тоді „якщо цього вимагатиме відповідне число" (мешканців).

Англійська меншість — зосереджена в Квебеку, а французька меншість — в числі понад мільйон, розкинена по 9-ти провінціях, головно в Онтаріо і Ню Бранзвіку, і в менших групах в інших провінціях. Французькі громади поза Квебеком, часто жаліються на дискримінаційну політику англійців.

Виступаючи на пресовій конференції, Ялден заявив, що провізія про „відповідне число мешканців" не повинна бути в конституції. Він далі твердив, що провінції не примінюють таких кваліфікацій до більшости мешканців, і якщо тільки конституція ввійде в життя, до канадських судів надходитимуть протести з різних провінцій, де провінційні чинники відмовлятимуться від запровадження окремих шкіл для меншостей.

Офіційний акт мови з 1968 року, що ним відає адміністрація Ялдена, ґарантує федеральну допомогу для обох офіційних мов, і забезпечує мовний вишкіл федеральних урядовців і фінансову допомогу вишколу молоді в другій мові. В останньому часі, —, твердив він, — такий вишкіл „недомагає".

Ялден також критикував трактування англійської меншини в Квебеку, бо хоч він признав право Квебеку щодо першенства французької мови, він не погоджувався із „пересадою" у цьому напрямі провінціяльних урядовців, які намагаються зробити французьку мову „єдиною урядовою мовою" Квебеку. Наприклад, всі торговельні плякати появляються тільки по-французьки; конституційність такого розпорядження підтримав квебекський суд.

Річ зрозуміла, що канадці — неанглійського і нефранцузького походження — як громадяни українського, німецького, польського, італійського і інших европейських походжень, цілком невдоволені новою конституцією, як про це публічно виступивши, сказав сенатор Павло Юзик в оттавському парляменті.

Слава Дрималик-Шевчик

Уже хіба весна...

Уже хіба весна, бо на вуличнім перехресті знову появився невеликий, сірий чоловічок. Чоловічок стоїть за високим дерев'яним візком і продає квіти. Не екзотично вишукані, аж непристойно пишні за скляним вікном квітярні, бо для них весна може бути і взимі, а ці звичайні, ще пахучі вологою землею, що так просто розквітають у першому весняному леготі вітру. Із зеленого безладдя стріляють угору гостролисті тюльпани, стидливо жмурять віі жовтоокі нарцизи — бо може ще завчасно? — сипиться золотава мімоза, а під пухнатими базьками ледве видно блідофіолетні пуп'яшки, які повинні б пахнути, але чомусь не пахнуть.

У довгій перспективі вулиці безлисті дерева ув'язнені в асфальтових обіймах. Тріскають угорі брунатні бруньки і полошать стадо радісних горобців, що у пурхливому зриві тнуть наукіс блідоголубе, ще холодне небо. Вже майже весна...З широковідкритої шкільної брами біжать діти обвантажені зимою і вітамінами. Летить угору вовняна шапка, скрутився на хіднику загублений червоний шалик. Під голим деревцем — скупчений гурт, котяться кольорові скляні „кульки у справних хлоп'ячих долонях — хто казав, що скляні? вони на вагу золота! —, і нагло розприскується довкола вільний радісний сміх.

Якраз проходить вулицю дрібна, сива пані, що несе обважнілу, плетену торбу. Йде обережно, бо вітряний подув майже підхоплює її у теплому розгоні; зупиняється, легенько торкає розсипаний кущ мімози — обважніла практичним добром торба ніяк не іде впарі з купівлею квітів! — ,.і усміхається, властиво усміхаються обидві, і пані — і мізоза. На кам'яній лавці біля зупинки із написом „стоп", лежить, дрімаючи „людина з торбами". Споловіла накидка, що колись була справжнім плащем, служить за вигідну підстілку, паперова торба під головою, друга дочеплена до жилавої руки. Темне, в сивому густому заростi лице звернене просто в сонце, усміхається беззубо у звільненій теплом благодаті.

Уже весна...але чи вона залишиться ще одною звичайною порою року, такою, як літо-осінь-зима? Чи може, бодай на час заверне дорослі роки і дозволить нам усміхнутися так просто — як діти, так, як колись? Може — зробімо бодай раз щось інакше, не конечно дуже розумне і доцільне, от хоч би гляньмо ввечері на далеке міське небо, де по розсипаних зорях незмінно котиться забутий місячний дукач. Або, — коли наш син прибіжить додому пізно, зовсім пізно — подерта штанка „церковного" одягу, запах вітру і свіжої землі — не кажім строго: „Де ти був?, але погляньмо назад і відшукаймо таку саму малу постать у давно призабутій молодій весні.

І коли доня, дивно мовчазно, сяде біля вікна в півтемній кімнаті — минувши байдуже радіо і телевізор-забудьмо на мить про математику і сьогоднішній іспит, бо може в неї дзвенить щойно почуте слово і вперше розквітає серце?

У теплім колі настільної лямпи гляньмо уважно на посивілу, втомлену голову, — чому у нього такі запалі щоки і де дівся цей різкий, мужеський профіль - і може схопимо понад окулярами відблиск давніх очей, так, як тоді в парку, коли розсипався перший зелений дощ? І — зовсім можливо, що жіноче прив'яле обличчя (ще залишилися сліди давньої краси!) — розясниться молодою, чарівною усмішкою, загубленою колись в останньому весняному вальсі!

Хтось самітний — завжди може відкрити майстерну, стару скриньку —(ще ніхто не загубив її у далеких мандрівних дорогах!), і повіє молодий, теплий вітер, запахне давно дарована квітка, роздзвониться сміхом цей єдиний у світі голос... І ще одне.. купім у сірого чоловіка на перехресті малу китицю фіялок, от так собі, без ніякої особливої причини, і подаруймо її комусь...неконечно сьогодні, може завтра.. бо вже направду весна.

Михайло Кучер

ГОЛОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ДИСИДЕНТСТВА В СССР

II

„Русскоє" націоналістичне дисидентство і Солженіцин виходять з рамок літератури та стали ведучим чинником російської опозиції взагалі.

У протилежність Солженіциновi Зінов'єв — є глибоко скептичний, його концепція незвичайно трагічна і тому має небагато шансів викликати до себе співчуття та мати послідовників. Більшість людей боїться глибини скептичної думки і хапається якоїсь хоч назовні позитивної програми. З того боку Зінов'єв-дисидент в дисидентстві. Але Зінов'єв має й тих, хто з ним погоджується та не має ілюзії, що Совєтський Союз ось-ось розпадеться.

Тут треба згадати правозахисний рух академіка Сахарова. Цей рух найменше оформлений і ідеологічно і теоретично. Концепція Сахарова близька концепції Зінов'єва. І Зінов'єв, і Сахаров відносяться до совєтського суспільства як до соціяльної реальности, яку не можуть змінити ані моралізування, ані суперечки — чим така реальність являється — продуктом комуністичної ідеології, чи російської історії. Продукт — наслідок чи результат — більш важливий, як причини, що його створили.

Правозахисний рух використовує двозначність совєтської символіки, таких універсальних штампів західнього культурного походження як „демократія", „свобода", „особистість", „право", „закон", „визволення". Режим від тих термінів не може відмовитися з ідеологічно-пропаґандистських мотивів. Тому правозахисний рух хоче показати, що режим Совєтського Союзу вживає універсальних понять різно, залежно від своєї вподоби і в протилежності загально прийнятому розумінні. Рух хоче заставити режим скинути маску, яка так до вподоби довірливому Заходові і показати світові, що режим СССР не належить до універсальної людської цивілізації, що різниця поміж системою Совєтського Союзу і Заходом далеко більша як тільки соціяльно-політична, що Совєтський Союз стремить до поневолення цілого світу і знищення західньої цивілізації. Правозахисний рух хоче реальної гуманізації режиму і перекладу ритуальних ідеологічних символів на рівень соціяльно-політичної реальности.

Сахаров каже, що на поліпшеня в майбутньому нема великих надій. Єдина можливість — інформування суспільства — гласність. Зінов'єв вторує — тільки довга завзята боротьба може розхитати режим, але до того ще дуже далеко. Тут входить у гру не тільки Росія і її місія, але й доля европейської цивілізації.

Заслуга правозахисного руху полягає в тому, що він сконфронтував Схід із вільним Заходом, поставив проти себе совєтську фікцію та реальність і як трагічно Захід не розуміє совєтської реальности.

Для чесного дисидента слово мусить відповідати дії. Не досить сказати, треба також зробити.

Біля справжніх дисидентів існують співчуваючі, які підтримують з ними приятельські відносини, або їх родинами у випадку арешту. Співчуваючі не мусять стати дисидентами, можуть повернути у німу масу слухняних. Значення біля-дисидентської групи — досить велике. Вона сміливо говорить, критикує систему та режим. Під тим треба розуміти значно щось більше, як звичайне побутове незадоволення, невід'ємну частину совєтського життя. Це виявляється в анекдотах, розмовах у чергах, у харчівнях, навіть на похоронах. Побутове незадоволення, звичайно, висловлює розчарування різницею між утопією та дійсністю — і вже смертельно надокучив отой „перемо...ний рух до комунізму". Загально кажучи, совєтське суспільство озлоблене і воно може стати базою свідомого спротиву режимові, або, інакше кажучи, стати соціяльною базою дисидентства.

Біля активного дисидентства групується мовчазна більшість совєтської інтеліґенції. Одначе не можна сказати, що мовчазна більшість повністю мовчить. Коло-дисидентська інтеліґенція говорить багато, але тільки в свому колі співчуваючих. Слово в такому випадку не перетворюється у дію. Одначе таке слово не є порожною балаканиною, Коло-дисидентська інтеліґенція не тільки сприймає дисидентські ідеї, але сама їх також формує, а підхоплює та реалізує активна меншість. Це все реальна соціяльна база дисидентства в Совєтському Союзі.

Є різниця поміж старим російським революціонером і совєтським дисидентом. Старий російський революціонер хотів зникнути серед страждаючого колективу — селянства, робітництва. Він хотів йому служити. Совєтський дисидент хоче виділити себе від колективу, як страшної нівелюючої сили совєтського режиму поневолення індивіда.

Як бачимо з розглянених головних концепцій дисидентства в СССР-там немає місця для державної самостійности т. зв. неросійських народів. І як би сталося чудо і совєтські дисиденти опинились би при владі, вони не знали б що з тою владою робити, бо не мають досвіду для управління країною. Тому становище небезпечне. Совєтський устрій — це не тільки певна форма політичного правління, який легко можна замінити іншою. Щоб змінити совєтський устрій, — бо він висловлює глибоку соціяльну структуру суспільства і їй адекватний, — треба цілком змінити устрій життя.

Щоб суспільство в Совєтському Союзі змінилося шляхом еволюції-потрібні століття. А як тоді буде виглядати Україна?

Якщо не еволюція — то війна. Якщо переможе Захід — у нього не вистачить сили і можливости займатися суспільним перетворенням в СССР. Там тоді можливий добровільний поворот до попереднього, дещо змодифікованого, устрою. А якщо переможе Совєтський Союз, то можна думати, що не зможе скористати зі своєї перемоги. Тоді у комуністичних країнах почнеться між собою жорстока боротьба за громадянські права, за демократичні свободи, за кращо побутові умови щоденного життя, за гласність.

Якщо то . не станеться, людство здеґрадується і потоне в антицивілізації. І тільки завдяки боротьбі з комунізмом, Захід може витримати. Пасивність — це шлях до прогри.

Проблема полягає в тому, щоб знайти справжні засоби спротиву комунізмові всюди і завжди. Чекати не можна. Без такого спротиву нема цивілізації. Тому стабільности нема і не може бути, а є і буде постійна боротьба двох сил — цивілізації (антикомунізму) із антицивілізацією (комунізмом). Культурний обмін Заходу з антицивілізацією — небезпечна гра наївних з вогнем. Від того, хто переможе, залежить доля людства. Тепер домінує і являється більш активною сила комунізму. Небезпека, що нависла над нами — людством — найбільша за історичне його існування.

Проблемою перетворення совєтського суспільства досі займаються дилетанти і пропонують персональний

(Закінґення на стор. 6)

ТРИРІЧНА ЛОРЕН ТУГІ З КІННЕЛОН, НЮ ДЖЕРЗІ, яка довший час була головним об'єктом для преси й інших засобів масової інформації під час того, як ці засоби допомагали родині і лікарям підшукувати для неї відповідного „донора" печінки для перещеплення, мусіла знову піти до лічниці. Тим разом тільки на кілька днів і з іншою хворобою — високим тиском крови. Речники нюйоркської лічниці, до якої доставили маленьку Лорен, заявили, що такі випадки при перещепленні печінки трапляються і що їй нічого не загрожує.

ПРОФСПІЛКА АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ і рада директорів найбільшої компанії Дженерал Моторс оптимістично оцінюють можливітсь підписання нового договору вже в найближчому майбутньому. Провідники місцевих відділів спілки голосами 299 проти 25, вже проголосували за підписанням договору, але президент профспілки Даґлес Фрейзер заявив, що загально мусять ще проголосувати 340,000 робітників, які тепер працюють в Дженерал Моторс і 150,000 тих, які втратили тимчасово роботу, але є членами профспілки. Обидві сторони сподіваються, що висліди голосування будуть відомі вже в половині квітня.

Мирослав Семчишин

„СЬОГОДНІШНЯ ДОРОГА РУСИНА ДО ПОЛЬЩІ"

III

Був там теж греко-католицький священик і старенька церква, призначена виключно для греко-католиків. І так в оцій своїй церковці авторові довелось вперше зустрітись з греко-католицьким обрядом в цьому останньому польсько-українському селі, що було положене в енкляві на північно-східньому окрайці Польщі. І так прийшло теж до початків переосвідомлення автора.

Спомини з дитинства

Згадуючи своє дитинство і перші роки шкільної науки, автор приходить до висновку, що без уваги, чи це було село з польською більшістю, чи українською, українська розговірна мова була в погорді. Діти зправила розмовляли на прилюдних місцях, не згадуючи школи, тільки по-польському, вдома по-українському (хіба що під час гор і забав не було між ними ні одної польської дитини). Лиш у себе вдома з батьками і під час лекції релігії з греко-католицьким священиком діти користувались українською мовою. Заговорити прилюдно цією мовою означало наразити себе на обиди чи навіть погрози, мовляв, це — „хахлацька мова" „з-за Буга". І сьогодні в цьому ж селі — каже автор — всі українські діти, хоч їх там більшість, розмовляють з собою вже тільки по-польському.

Середню освіту автор почав у місті Бартошице в загальноосвітнім ліцеї, де існувала паралельна до польської українська кляса, призначена виключно для вивчання української мови, бо всі інші предмети викладались у мові польській. Тут на протязі п'яти років довелось йому основно пророблюти програму з української початкової і середньої школи, бо навчання в українській клясі цього ліцею починалось від самих елементів, тобто азбуки.

У Бартошицькому ліцеї автор почав ґрунтовно вивчати українську літературну мову, літературу, знайомитись з творами українських клясиків, тут зокрема вперше попав йому до рук Шевченків „Кобзар". Виховуваний досі виключно в польській культурі, він почав ставати двомовною і двокультурною людиною, а процес національного освідомлення невпинно і послідовно у ньому визрівав. Під час студій у ліцеї приходилось йому зустрічатись з проявами крайньо шовіністичного ставлення до всього, що українське. Це було передусім на лекціях з новішої історії Польщі, коли викладач з погордою і ненавистю говорив про „банду УПА", а відомий твір Яна Ґерарда „Луни в Бєщадах", в якому усі бойові дії УПА представлено як кровожадні дії „різунів", — був основною орієнтаційною лектурою. Він згадує теж нахабні вихватки польської вулиці, яка не тільки словами обиджала студентів українців, які вчащали до української кляси ліцею, але навіть обкидувала їх камінням, подібно як і жидів у цьому містечку. Сьогодні ця українська кляса в Бартошицях дальше існує, але свідому і заслужену директорку українку І. Снігур усунено з посади, а на її місце прийшов поляк, який ні слова по-українськи не розуміє. Ось тут і причина, чому молодь українська в Польщі, студіюючи у вищих школах, боїться прозраджувати своє українське походження, бо не хоче наражуватися на обиди і провокації.

Справа УПА і ОУН

Однією з основних причин цього, так ворожого ставлення польської опінії до українців, переселених на західні землі, були дії УПА на Лемківщині в перших післявоєнних роках. Він коротко пригадав скрайньотенденційну книжку Ґерарда („Луни в Бєщадах") де автор силкується пояснити польським читачам проблему оцінки УПА і ОУН, визнаючи при цьому, що вона дуже скомплікована. Він пише: „Шлях, на який вирішили станути провідники УПА під ідейним керівництвом Степана Бандери був тим драматичніший, що був безнадійний". Він засуджує — в принципі — всілякі акти жорстокости і висловлює вдоволення, що в останньому часі почали це питання досліджувати більше об'єктивно. Такою першою серйозною спробою історичного об'єктивізму він вважає появу книжку А. Щесняка і В. Шоти п. з. „Дорога до нікуди", в якій автори дещо солідніше підійшли до проблеми боротьби УПА і бойових дій на терені Лемківщини, де, правдоподібно, загинуло 4,000 українців і 2,000 поляків. Він цитує в цій справі опінію теж, нам ближче невідомого, публіциста-дослідника цього питання Тадея Хшановського, який м. і. мав ствердити, що кількатисячна група українських націоналістів — це ще не ввесь 50-мільйонний український нарід.

А в дальшому він пригадує своїм читачам, що не тільки в лавах УПА воювали українці. Були вони і в лавах Першого українського фронту, що йшов на Берлін, були і є в складі польських збройних сил, що, „була колись сильна і впливова Комуністична Партія Західньої України". І як кожен інший нарід-українці зрізничковані і були навіть випадки, що українці пліч-о пліч, спільно з польськими партизанами вели збройну боротьбу з німецьким наїзником. Але, на жаль, загал польської публічної опінії про це, мабуть, не знає і дальше культивує протиукраїнські виступи. Оцей неґативний міт про українців куди більше поширений серед молодого покоління поляків, ніж їхніх батьків, які відчули дії УПА на своїй шкірі. Правда, вони, оце старше покоління, називають українців бандерівцями, але не ідентифікують їх з українським народом, з яким довелось їм співжити на спільній землі.

На думку автора, ввесь корінь лиха в цьому, що тією іддю ненависти до українців проникнуті передусім підручники польської історії (новішої) а впарі з цим і скрайній шовінізм польського вчителя. Автор боліє над такими випадками як, наприклад, зфільмування згаданої уже книжки Ґерарда. В цьому фільмі апотеоза головних героїв-поляків така динамічна, що мусить викликати найбільшу ненависть до українців, яких без різниці ідентифікується з „фашистськими" бандами - з УПА, це м. і. довело до такого інциденту, що на зовнішніх стінах і дверях світлиці Т-ва УСК появились написи „Геть з українцями"!

(Продовження буде)

Далекозорість жертводавців

(НА ОСНОВІ ПРОМОВИ ПРОФ. ТОМАСА Е. БИРДА)

Характеризуючи невідрадний стан українознавства, проф. Омелян Пріцак вказує на 20-ті роки цього сторіччя. Читаємо в нього такі два болючі речення: „Це була доба, коли українська наука мала майже нормальні можливості розвитку". А далі: „Але ця доба була надто коротка".

Зазначує він, що в новітніх часах були дві до відчаю короткі доби — від 1894 до 1914 року у Львові та від 1924 до 1930 року в Києві, — коли українська наука мала те, що можна мінімально називати „сприятливими умовами розвитку". Директор Інституту закінчує думкою, яка пронизує працю Українського Наукового Інституту в Гарварді: „Ясно, що не можна України порівняти... з більш щасливими народами та їхніми науковими традиціями, що розвивались сотками літ безперервно і плекались власними урядами".

Добре сказано, але що це все властиво має спільного з тим, що діється в Українському Гарварді?

Є двояка відповідь на це питання. Перша відповідь — це мова конкретних досягнень, що їх можна перелічити.

Збережено історію. Не дарма в 1979 році зосереджено увагу на „чотирьох сторіччях української друкованої книжки". Це ж бо запис українського розуму. Статистика занотовує, що об'єм книгозбірні УНІГУ потроївся за перше десятиріччя. А дбайлива, вміла, фахова розбудова цієї книгозбірні означає врятування і збереження кістяка певної культури для наших власних дітей і грядущих поколінь.

Порівняймо цю ситуацію — з неминучим сумом, — з тим, що діється на батьківщині. Менше ніж п'ять відсотків документів із цього часу, від XVI до XX ст., доступні в Українській ССР. Щобільше, найцінніші матеріяли, найбільш revealing документи періодично зазнають „недолі неповного забезпечення" і навіть у таких ревно стережених місцях, як Академія Наук Української ССР, бувають нищівні пожежами, коли ніде нікого нема на місці, щоб їх врятувати.

Щасливим контрастом цього є факт, що збірки в цій Гарвардській установі не тільки не мають собі рівних у світі, але ростуть кількісно і якісно.

Тут у пуританській Новій Англії — чи могло бути щось більш „in partibus infidelium" з погляду громадянина Києва або Харкова? — робиться робота, яка мусить збуджувати уяву громадян тих міст; це робота, про яку дослідно не можна і думати на батьківщині. Вносяться тут на наукове обговорення інші дані, подаються на розгляд інші критерії, ніж ті, що були знані українській науці в останніх десятиліттях, інший довбуш подає ритм.

Якість, об'єм, ба, цілий підхід до українітики відчутно, і хочеться сказати, назавсіди змінився під впливом праці, проробленої в Гарвардському Інституті за цей короткий кількарічний час.

Дослідницька, наукова і викладацька праця та візія чоловіків і жінок, які надали Інститутові його обрисів, принесли те, що можна справедливо назвати „новою свідомістю, новим розумінням, новим поглядом" не тільки на Україну, але і на всю східню Европу.

Тут доходимо до другої відповіді, яку можна дати на наше первісне питання.

Змінилась помітно настанова американського високошкільного середовища до східньої Европи. Демографія перших сімдесяти років XX ст. впровадила особливу однобокість у слявістику в ЗСА. Багато важливих рис слов'янського світу ігнорувалось. До інших сторін того світу ставились поблажливо, а то й з прямою насмішкою. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету визнав існування повкої проблеми і, підходячи до неї відповідально, направляє велике зло.

Інститут діє часом як термостат. В інших випадках служить за систему ранньої остороги. В кожному випадку є він зразком і прикладом наукових критерій і наукової чесности. Звичайна річ, усе те, що відбувається на чердаку милого гарвардського ковчега, це не тільки ідеалізм, братня любов і серафимські піснепіння. Бувають дні, коли проф. Пріцак починає почуватись у дусі знаного напису в одній північноірляндській касарні: „Маємо проблему на кожну розв'язку!".

Кажучи поважно, персонал Інституту — професори, працівники, студенти і прихильники — здійснили мрію і внесли нову реальність у свідомість західньої науки останньої чверти XX ст. За словами проф. Марти Богачевської-Хом'як: вони зміцнюють викладання і поглиблюють розуміння українських дисциплін. Або, як висловився Менсфілд, вони працюють „не на те, щоб ми були спритні ще один раз, але щоб ми були мудрі повсякчас". Український Інститут досягнув рівня, на якому дає міру, за якою інші слов'янські громади в З'єднаних Стейтах — білорусини, чехи, поляки, словаки і навіть росіяни — можуть перевіряти свої наукові зусилля і судити про свої поважні досягнення.

Президент Бок сказав у своєму „Відкритому листі" з 9-го травня 1973 року: „Досліди і наука помагають нам пізнати наше минуле, зберегти нашу культуру і побільшити наше розуміння нас самих і навколишнього світу. Дають вони нам постійну критику наших вартостей, нашої поведінки, наших установ і наших суспільних вчинків, і користь від цього конець кінцем має вплив на наше життя і навчання всіх учнів на всіх щаблях освіти, ба, всіх людей, які прагнуть поширити своє розуміння.".

Це веде нас прямо до вас, дорогі жертводавці ФКУ. Що можна сказати про вас? Ви маєте цю рідку честь і велике вдоволення і гордість з того, що ви творці, співробітники, співучасники, у найширшому значенні цього слова, у цьому змаганні до досконалости на полі досліду і науки. Подиву гідною у справі цих трьох катедр українознавства і цього Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету є безпрецедентна і видатна підтримка грошової збірки багатьма, багатьма, які, хоч часто самі не могли здобути високої освіти, захопились візією того, чим є і може бути Інститут. Вони заразились творчим завзяттям, що проникає всі аспекти життя Інституту, і давали не тільки щедро, але самопожертвенно.

Їхня далекозорість, щедрість і самопосвята означають, що мозаїка людської творчости, що розвинулась в ЗСА після 1968 року, матиме ще одну ряску барву, відбиваючи красу, мудрість і велич України.

ФКУ

Семінар хорових диригентів відбудеться в Едмонтоні

Українське Музичне Товариство Альберти за час свого 12-річного існування під вмілим головуванням спочатку Неоніли Дмитрук, відтак Сергія Яременка, активно проявляло себе на полі музичної української культури не лише в Едмонтоні, але й на терені цілої Альберти.

З важливіших активностей треба згадати організування на протязі останніх десяти років кожнорічного концерту коляд при співучасті різних едмонтонських співочих і музичних одиниць, концерти для вшанування композиторів Василя Барвінського, Станіслава Людкевича, організування впродовж двох років Фестивалю Музики і Слова, переведення двох курсів для дяків, видання різних нот для хорів і монографії Миколи Лисенка; у підготові до друку є монографія Станислава Людкевича.

Останні три роки УМТ організувало Семінар хорових диригентів, який виявився дуже успішним. До успіху семінарів багато спричинилася фінансова допомога уряду Альберти, Фундації ім. Т.Шевченка, організації УНО-філії Едмонтон, Товариства Взаємної Помочі, фінансової компанії Геритадж.

Кожного року близько 30 учасників не лишень з Альберти, але з різних провінцій Канади й Америки, брали участь в цих семінарах. Замітним є факт, що вік учасників був від 16-ти до понад 60 років. Молоді аспіранти хорового мистецтва бажають вивчити характер і психіку української пісні та запізнатися з українським хоровим репертуаром, а старші і більш досвідчені диригенти поновлюють своє музичне знання і запізнаються з новим репертуаром.

На загальне бажання учасників останнього курсу УМІ Альберти запляновано перевести цього року 7-ий Семінар хорових диригентів. Цей Семінар відбудеться у приміщенні Інституту св. Івана від 14-го до 28-го серпня 1982 року. На викладачів цьогорічного семінара запрошено маєстра Володимира Колесника і Зенона Лавришина з Торонто. В пляні є запросити ще інших викладачів на поодинокі курси.

Цьогорічна програма навчання обіймає такі теми: „Методика виховання ансамблю хорової звучности", „Керування церковним хором", „Хорознавство", „Українська хорова музика", „Хоровий довідник", „Сольфеджіо та теорія музики", практичне дириґування, диригентська практика з семінарним хором.

Щороку учасники семінара вивчають приблизно 12 нових хорових творів і цим, очевидно, збагачують репертуар своїх хорів. Учасники семінара мають нагоду працювати практично з семінарним хором, який доповнений з хористів, членів різних едмонтонських хорів. Останнього року семінарний хор нараховував 56 осіб. План навчання розподілений на групу початківців і на групу заавансованих диригентів, як також на вільних слухачів, які цікавляться різними музичними темами. Для тих, які прибудуть з поза Едмонтону, є зарезервовані кімнати у приміщенні бурси Інституту св. Івана.

Про ближчі інформації прошу звертатися на адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 9530 - 109 Ave, Edmonton, Alta. T5H 1C7; тел. 477-3263 або 487-8274.

Марія Дитиняк

Український науковець і дослідник з Відня

Дня 7-го березня ц.р. в приміщенні авлі Св. Софії Українського Католицького Університету у Вашінгтоні відбулася доповідь науковця і дослідника, колишнього викладача Політехнічного Інституту у Львові, проф. Ярослава Новицького з Відня.

Доповідь улаштував Мерилендський Відділ Українського Лікарського Товариства при співучасті УВАН, НТША й Об'єднання Українців у Вашінгтоні, скориставшись із перебування проф. Я. Новицького в столиці Америки.

Надзвичайно цікава доповідь, переплетена статистичними даними, графами та прозірками, викликала велике зацікавлення у слухачів, котрі при кінці ставили багато запитань, на котрі одержали вичерпні відповіді.

Проф. Новицький поділився зі слухачами результатами своєї 20-річної дослідної праці над лікувальними властивостями рослини, що має назву „Хелідоніум Маюс". Його наполеглива та муравлина праця увінчалася успіхом.

Проф. Новицькому вдалося віднайти і відділити злоякісні складові частини цієї рослини і виготовити напівсинтетичний препарат, який проявляє високу протиракову активність, причому не діє шкідливо на здорові клітини організму. Інші важливі властивості цього препарату при дослідах встановили: 1. Препарат приводить стимуляції захисної системи в організмі. 2. Він повищує селективне побирання кисню клітинами, а по короткому часі тільки клітини рака зовсім припиняють прибирання кисню. 3. Препарат швидко нагромаджується на межах ракової пухлини. Він має флюоресцентні властивості, тому легко спостерігати його розміщення в організмі.

У 1980 році проф. Новицький одержав на свій препарат патент. Цей препарат він назвав „Україна".

Більшість своїх дослідів проф. Новицький самостійно переводив у своїй власноручно сконструйованій лябораторії, тому на протязі своєї праці часто зустрічався із голосами скептиків. Тяжко повірити, щоб людина самостійно знайшла ключ до таємниці боротьби з раком, але це не значить, що це є неможливим.

На базі свого винаходу проф. Новицький робить заходи заснувати український протираковий інститут у Відні, щоб продовжувати працю над цією ділянкою медицини, важливою для добра всього людства. Австрійський уряд прихильно відноситься до цього задуму і підтримує його.

Проф. Новицький висловив бажання зацікавити молодих українських науковців можливостями, які будуть існувати після відкриття інституту.

Українська громада в ЗСА бажає проф. Новицькому з нагоди його побуту тут дальших успіхів в його праці.

Д-р Юліян Гутник

Яка Мама, така Доня

Д-р Ірина Матейко з донькою Христиною на розмові в редакції „Свободи".

Джерзі Сити, Н.Дж. (Л.Волянська). — На сам день святого Патрика, 17-го березня, в середу, можна б було сподіватися швидше ірляндки чи ірляндця в редакції щоденника, а натомість була тут українка, семиклясниця Христя Матейко, зі своєю матір'ю д-р Іриною, доктором філософії, науковцем у ділянці медичної ентомології (науки про комах). Закохані обидві у природничі науки, у свої незвичайні проекти, д-р Ірина Матейко і молоденька Христина розповіли тут про „дублювання живих організмів" та подібне.

Доня хоче йти слідами своєї матері і тому на шкільному „Науковому ярмарку" подала з успіхом свій науковий проєкт про „клонінг" комах, чого і можна сподіватися від 12-річної доньки, яка задивлена в свою матір, як у сонце.

Цього року, на 21-ій річній науковій виставці учнів, що її спонзорують щороку щоденник „Джерзі Джорнал" і Освітня рада міста Джерзі Сити, Христина виграла друге місце, здобувши срібну медалю. Про неї і її успіх було написано в згаданій газеті з вівтірка, 16-го березня, разом зі світлиною, на якій є усміхнені виграві золотої, срібної і бронзової медалей, разом з директором школи, в якій Христина вчиться. Першу нагороду дістав в'єтнамець-американець.

Це не перший раз Христина бере участь у таких змаганнях-виставках. Так у минулому році на цій же виставці вона здобула бронзову медалю за проєкт „еволюція комах".

Природничі науки її цілком полонили і Христина залюбки розповідає про різні захоплюючі можливості „подвоєння" різних організмів, включно з людиною. Тема, як дублювати живі організми — страшенно цікава і дивовижна і не на кожні нерви, навіть дорослі. Тож треба було подивляти відвагу цієї дівчинки, яка про ці речі начиталася і наслухалася чимало, ба і „набачилася", але такі речі не впливають на неї від'ємно, як цього можна б було побоюватися у випадку вразливішої молодої особи, Покликаня — велика річ.

Це покликання до природничих наук має молоденька Христина. Вона плянує в майбутньому студіювати не тільки природознавство, але теж медичні науки, до чого знову ж заохочує її приклад матері — д-р Ірини Матейко, яка сама не бажає зупинитися на вже осягнутому. Професійно вона осягла багато, але д-р Ірина Матейко хоче повернутися до медичних студій. Медицину д-р Ірина Матейко перервала через різні причини, переважно родинні справи, включно з дітьми: д-р І.Матейко має ще 13-річного сина Миколу, який також брав участь минулого року з хемічної ділянки в „Науковому ярмарку", і молодшу доньку 10-річну Богданну, яка теж захоплюється природознавчими науками і брала участь у „Науковім ярмарку" цього року, а свою медалю в свій час вона дістане напевно!

Гостя в редакції Христина цікавиться, крім свого незвичайного „гоббі", також іншими справами, що загально займають час наших українських дітей: вона добре вчиться в українській школі, де вона теж тепер у сьомій клясі, належить до Пласту, грає на фортепіяно, любить читати. У свою заслуга також її діда і бабуні, Михайла і Павліни Пилипчаків, колишніх і майбутніх власників м'ясної крамниці „Европа" в Джерзі Сити. (Теперішніми власниками є подружжя Матейків, які мають замір знову передати — відпродати цей бизнес батькам). І — звичайна річ: яка бабуня не вміє прищепити любови до української казки, до рідної книжки своїм унукам!

Прощаємось з д-р Іриною і Христиною Матейко з думкою, що про матір слід було б більше написати, бо її успіхи вже наявні, вагомі і певні. Щодо молоденької Христини — то це тільки натяк на майбутню професію, і не завжди складається в житті молодої людини так, як вона уплянувала, будучи ще підлітком. Але дитячі зацікавлення також варт підтримувати і заохочувати наймолодших „науковців", з декого з них і справді будуть майбутні українські вчені.

З музейної хроніки Чикаго

Старанням Українського Національного Музею в Чикаго, відбулася у приміщенях УНМ виставка фотознімок на вільну тему, з участю молодих мистців фотографії. Участь у виставці взяли: проф. Іван Ольшанський, Оксана Кралька, Вікторія Кульчицька-Кавка, Ліза Шандра і Тарас Горалевський.

Під звуки модерної української музики глядачі з приємністю й зацікавленням оглядали і подивляли зразки кожного учасника виставки. Кожний з них чітко вирізнявся своїм особистим зацікавленням сюжету, як також технікою його представлення.

Влаштуванням і розміщенням фотоекспонатів займався з великим ентузіязмом і знанням діла проф. Іван Ольшанський. Крім його вкладу праці, проф. Ольшанський подарував УНМ велике число прекрасних історичних фотознімок, що зображують 200-річчя виникнення З'єднаних Стейтів Америки. Слід зазначити, що від якогось часу УНМ пожвавив свою діяльність: дописуванням до преси, виступами по радіопередачах і виставовими імпрезами, щоб у цей спосіб бути в близькому контакті з членами Музею й всією громадою.

Перед Великоднем відбулася виставка і показ писання писанок, що їх перевела Віра Самиця 26-го і 27-го березня, та знову переводитиме у суботу, 3-го, та у неділю, 4-го квітня, від 10-ої години ран ку до 6-ої години вечора.

Тому що наближаються дві важливі річниці в культурному житті української громади Чикаго, Управа Музею починає розробляти пляни, щоб гідно відзначити 50-річчя участи українців у світовій виставі в Чикаго 1933 року та 30-річчя відкриття Музею у 1954 році.

Н.Н.

ВІЙСЬКОВА ХУНТА НА ЧОЛІ З ГЕНЕРАЛОМ Ефраїм Монтом формально уневажнила вибори в Гватемалі. Проти виборів, які відбулися 7-го березня цього року, виступали ліві угрупування, а ліві партизани навіть пробували їх зірвати. Вибори виграв був генерал Анджель Анібаль Гевара, зближений до політичного центру, але праві на чолі з генералом Монтом використали виступи лівих проти виборів і новообраного президента та вчинили державний переворот. Переворот здійснила група військовиків при видатній співпраці скрайнього правого крила Національного руху визволення.

Доповідь про правозахисника І.Світличного

В неділю, 21-го лютого ц.р., заходами Об'єднання українських письменників „Слово" та УНО відбулася в Едмонтоні доповідь д-ра Яра Славутича, професора Альбертського університету, на тему „Поезія Івана Світличного".

Я.Славутич, знавець української мови й літератури зосередився на „Рильських октавах" відомого правозахисника, а також на його збірці поезій „Гратовані сонети". Доповідач підкреслив уміле пародіювання творів барда українського клясицизму.

Особливо цікавий був аналіз „Пісні про Сталіна" М. Рильського та пародії на неї І.Світличного, який вміло перелицював сталінославну оду. Доповідач розповів також про українську дійсність під московським ладом за Сталіна, Хрущова й тепер.

Попередником І.Світличного в показі Росії, як в'язниці, чи пак „тюрми народів" (вислів І. Франка), були „Тюремні сонети", які тепершній поет уважно простудіював. Користується І.Світличний також творами Т. Шевченка, що карався, але не каявся. Шевченківський сарказм і сатиру знаходимо у І. Світличного, В.Симоненка та інших поетів шістдесятих років. Якоюсь мірою прозвучало Шевченкове „Посланіє" в нових обставинах.

У творчості І.Світличного зустрічаються деякі вульгаризми. Автор уживає їх свідомо для всебічного показу совєтської дійсности. Без них не можна зобразити справжні національні взаємини поміж Україною та Росією адже—„слова з пісні не викинеш". Тільки такими гострими словами можна бодай частково передати московську наругу над українською культурою в Україні.

Наприкінці доповіді слухачі, яких не бракувало, ставили доповідачеві різні актуальні питання. Видно, що доповідь багатьох зацікавила, була вона добре опрацьована. Д-р Славутич наводив багато цікавих моментів з життя І.Світличного, людини рішучої та послідовного характеру. Головував Р.Осташевський, який повідомив, що згадана доповідь була—це перша із серії лекцій про письменників-правозахисників.

Проф.Я.Славутич має приготовані до друку статті також про С.Караванського, В. Стуса та інших.

Маркіян Ковалюк

Клівлендська молодь у поклоні Т. Шевченкові

Під таким моттом відбувся у неділю, 14-го березня, о год. 2-ій в авдиторії св. Йосафата в Пармі Шевченківський концерт у 168-річчя невмирущого генія українського народу. Вже кільканадцять років такі концерти приготовляє з доручення Українських Злучених Організацій окремий Комітет, в склад якого увійшли представники українських шкіл і молодечих організацій. Як і в минулому, Діловий комітет очолив дир. Василь Іваничук, а участь у ньому і у виконанні програми взяли представники шкіл: Українознавства, Рідної Школи при православному соборі св. Володимира і Школи Бандуристів маестра Григорія Китастого та Станиці Пласту, Осередку Спілки Української Молоді ім. Т. Шевченка, Відділу Об'єднання Української Демократичної Молоді, Відділу Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського і від Управи УЗО.

З признанням треба висловитися про працю Комітету і про всіх виконавців, які вивчили і подали твори Т. Шевченка у їхніх десяти виступах у бездоганній формі. Окремі точки програми приготовили вчителі: С. Телішевська і мґр Д. Кульчицька — „Шевченкова присяга" з дітьми Школи св. Йосафата; Олена Хміляк — з дітьми до п'ятої кляси Школи Українознавства; дир. С. Бушак — „Шлях до слави" з молоддю Рідної Школи; Ігор Цішкевич — інсценізація „Великий льох" з членами СУМА, і Лідія Середа — гурток „Червона Калина" ОДУМ із супроводом бандуристок.

Святкове слово про Тараса Шевченка як маляра читав пластун Андрій Базарко, поему „Тарасова ніч" продеклямувала членкиня ТУСМ-у Мирослава Лобур, а частини „Великого льоху" читали Ліда Капітанець, Марта Лаврів і Надя Струс. Марко Колдун грав на трубці, а бандуристки І. й Л. Завадівські, крім гри в гурті учнів Школи Бандуристів, заграли також дует. Музичне тло в окремих частинах подавали мелодіями на фортепіяні Зірка Шокалюк, Оля Хміляк або Надя Заруба.

Крім спізнення з розпочаттям концерту все інше заслуговує на похвалу. Погану звичку починати імпрези зі спізненням треба, врешті, викреслити з наших „традицій", а вже ніяк не допускати цього при імпрезах, які робимо для молоді.

Дев'ятдесят п'ять молодих виконавців у гарних народних строях ще раз нагадали чотирьом сотням слухачів велике значення українського шкільництва і організацій молоді для національного виховання нащадків імігрантів та про потребу ведення їх без одного (партійного чи релігійного) підходу, а в любові до всього українського і до кожного українця, „хоч він не з нашої парафії" і не „з мого" товариства. Цю єдино здорову настанову треба засвідчити власним прикладом керівників і ділами співпраці.

З цього погляду спільні Шевченківські Дні, єдиний досі форум успішної співпраці, заслужили на публічну похвалу й наслідування в інших акціях і в інших містах.

Степан Кікта

Виховна програма „Діти — дітям"

Щоб вже від ранньої молодости розвивати у дітей суспільно-національну свідомість, учителі Школи Українознавства здійснюють програму, відому під назвою „Діти - дітям". Учні нашої школи своїми дрібними пожертвами помагають потребуючим дітям українських залишенців у західній Европі та Південній Америці.

Допомагаючи своїм ровесникам у бідніших країнах, діти пізнають, що всі вони — діти однієї матері-України. Допомагаючи їм сьогодні, діти, напевно, відчуватимуть потребу допомагати українській справі й тоді, коли стануть дорослими.

Одержані пожертви зі згаданої програми „Діти — дітям" Школа Українознавства висилає на підтримку українських шкіл у Західній Німеччині, Франції, Бельгії і в Аргентині.

Як інформує нас учителька Марія Андрусяк, референтка цієї програми, в шкільному році 1980/81 діти наші пожертвували 436,86 долярів. З цього фонду одержали допомогу українські школи в наступних містах: Штутґарт і Мюнхен, Зах. Німеччина; Париж, Франція, і Шарлєвуа, Бельгія. Одержали допомоги також: Українська Медично-харитативна Служба й Український Вільний Університет, як також „Смолоскип", остання — на допомогу родинам політичних в'язнів в Україні. Одержала допомогу також українська школа в Буенос Айресі, Аргентина.

Учителька М. Андрусяк зберігає усю документацію, зв'язану зі збіркою „Діти — дітям", як також листи з подяками та підтвердженнями одержаних допомог.

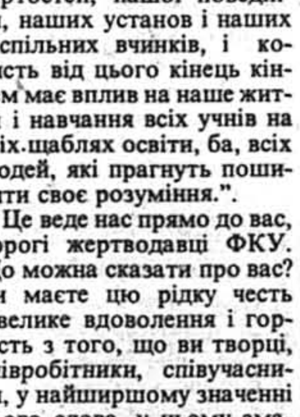
Усім дбайливим батькам належиться прилюдна подяка за те, що допомагають школі у здійсненні такої дуже корисної з виховного погляду програми.

Осип Сливинський

Вісті з Академії св. Юра

Сестра Моніка, ЧСВВ, директорка Академії св. Юра в Ню Йорку, подає до відома, що три учні Академії були нагороджені „Ріджент" стипендіями нюйоркського стейту. Стипендистами є такі учні: Дарія Лещук, донька Григорія та Галини Лещук, Юрій Микитин, син Юрія старшого, та Геновефи Микитин, Петро Шмігель, син Мирослава і Надії Шмігель.

Цими стипендіями нагороджують учнів нюйоркського стейту, котрі одержали найвищі осяги в так званих „схоластик ептітюд" іспитах (каледж бордс) в останньому році навчання у середніх школах.

Дарія Лещук

Юрій Микитин

Петро Шмігель

Духовний концерт у Картереті

Об'єднані українські православні хори з Ню Джерзі після концерту в Картереті, сидить, (посередині) Архиєпископ Марко.

Другий з черги величавий духовний концерт, спонзорований Українською Православною Лігою Округи Ню Йорк — Ню Джерзі, відбувся у неділю, 14-го березня ц.р.,в Українському Православному Осередку св. Димитрія у Картереті, Н.Дж. Участь в концерті взяли п'ять церковних хорів.

Молитвою „Царю Небесний", яку проспівав хор катедри св. Димитрія у Картереті під проводом Дмитра Зазворського, та архипастирським благословенням Архиєпископа Марка відкрито програму. Співкоординатор концерту о. Іван Наконечний, настоятель української православної церкви св. Вознесіння у Мейплвуді, привітав Владику Марка, духовенство та всіх присутніх і висловив подяку Українській Православній Лізі, дириґентам, солістці, пяністові, хористам і всім, хто трудився у підготовці та влаштуванні концерту.

У своєму слові о. Наконечний пригадав присутнім, що Українська Православна Ліга свою дійсну любов до рідної Церкви активно виявляє різними корисними проєктами, з яких одним власне є влаштування такого концерту вже вдруге в нашій Окрузі. Як любитель церковної музики, о. Наконечний закликав до дальшого плекання релігійного співу та спільних виступів, щоб бути готовим належно, гідно й урочисто відзначити ювілей 1000-ліття хрищення України. А також просив присутніх сприйняти цей концерт не як пописи чи конкуренцію хорів, а як одну гармонійну цілість дітей однієї Церкви на Славу Божу. Після того хор катедри св. Димитрія проспівав ще чотири релігійні пісні. Далі виступили хори в такому порядку: хор Церкви-пам'ятника св. Андрія зі Савт Бавнд Бруку — дириґент Тарас Павловський; хор ім. Лисенка УПЦеркви Св. Вознесіння з Кліфтону — дириґент Осип Головацький; хор УПЦеркви Св. Вознесіння з Мейплвуду, дириґенти Іван Наконечний і Леонід Харченко; хор ім. Бортнянського УПЦеркви Св. Тройці з Ірвінґтону — дириґент Дмитро Олійник.

Заключне слово виголосив о. Тарас Чубенко, настоятель катедри св. Димитрія з Картерету та співкоординатор концерту. Ще раз подякувавши всім за участь, співпрацю і труд, о. Чубенко підкреслив, що такі спільні імпрези підносять на дусі та наповняють серця радістю. Головним рушієм усього є любов: любов до Бога, до рідної Церкви, до церковної музики, взаємна любов один до одного.

Завершенням концерту була молитва „Владико неба і землі" із опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака-Артемовського, яку проспівали всі п'ять хорів разом, в кількості понад 100 співаків із сольо Раїси Дідов-Валуйчик, акомпаньямент Андрія Мірчука.Дириґував О. Головацький. Зворушливі слова молитви і могутність виконання зробили помітне враження на слухачів.

Після концерту голова Відділу УПЛіґи в Картереті Михайло Боднар запросив усіх присутніх на каву й солодке, дбайливо й гарно приготоване членами Відділу.

Дохід з концерту призначено на виховання молоді, а саме — на український православний табір Всіх Святих у Пенсильванії та на Стипендійний фонд ім. Лин Савчук і Шерен Кузбит.

Такі спільні концерти є великим вкладом у громадське співжиття, і хочеться вірити, що гарячі заклики оо. Наконечного і Чубенка — до речі, двох надзвичайно активних, працьовитих і щиро відданих своїй Українській Православній Церкві священиків та шанованих і люблених настоятелів — про гармонійну цілість та взаємну любов дійшли не тільки до вух, а й до сердець усіх — і виконавців і слухачів. А почуття спільности й приналежности до однієї Церкви нехай присвічує і на майбутнє.

Людмила Почтар

КОНЦЕРТ ХОРУ „ТРЕМБІТА"

Ірвінгтон, Н. Дж. — Відновлений хор „Трембіта" влашточує тут в неділю, 4-го квітня ц.р., о год. 4-ій по полудні в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект авеню — концерт У програмі: виступ хору „Трембіта" під дириґентурою проф. А. Микитюка; фортепіяновий супровід — М. Павловська. Музичні твори виконують: проф. В. Тритяк — віольончеля, віоля, скрипка. фортепіяновий супровід — Д. Гординська-Каранович; Уляна Пінковська — фортепіян. Гостинний виступ: „У пошані до В. Івасюка" — Евеліна Белюць, Леонід Вербицький і Олексій Журба. Чистий дохід призначений на УНДім.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР МАРТИ ТАРНАВСЬКОЇ

Філядельфія, Па. — Заходами Укрїнського Літературно-Мистецького Клюбу та „Театру у п'ятницю", тут в суботу, 3-го квітня ц.р., о год. 5-ій по полудні в залі Культурного Центру при 700 Сідар ровд в Ебінгтон відбудеться літературний вечір Марти Тарнавської з нагоди появи її збірки поезій „Землетрус". Доповідь про творчість авторки виголосить проф. Григорій Костюк. Твори читатимуть артистки: Віра Левицька, Ліза Чепіль, Євдокія Дичко-Блавацька, Ярослав Пінот-Рудакевич, Євген Левицький та Володимир Шашаровський. У вокальній частині виступить Юлія Шашаровська; акомпаньює Галя Сагата-Поритко. Після програми зустріч з авторкою при каві і солодкім.

ЛЕКЦІЯ ПРО ШТУЧНИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ В УІА

Ню Йорк, Н. Й. (ПС УІА) — У неділю, 4-го квітня ц.р., о год. 3-ій по полудні, тут у приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню) американський вчений д-р Джеймс Е. Мейс обговорюватиме штучний голод в Україні в 1932-33 роках. Лекція д-ра Дж. Мейса становить частину офіційної культурно-освітньої програми Інституту. Присутнім буде також Олександер Максудов, науковець-демограф. Як відомо, д-р Мейс й інші співпрацюватимуть при виданні наукової праці про штучний голод в Україні, головним автором якої є британський вчений Роберт Конквест. Спонзорами тієї праці є ФКУ і Український Народний Союз.

СВ. СОФІЯ — РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ, ЗСА

ПОВІДОМЛЯЄ

1-82

На Патріярший Фонд зложили

по 1.000.00 доп. д-р Олександер Сидоряк, д-р Петро Пшик,
600.00 доп. д-р Олександер Ґудзяк (100.00 доп на Патріярший Фонд, 500.00 доп. на УКУ в Римі),
500.00 доп. В. і А.Столярський,
260.00 доп. з фонду бл.п. Мирослава Абрисовського,
200.00 доп. Укр. Товариство Лікарів - секція Н.Й. - Н. Дж. -збірка замість квітів на могилу бл.п. д-ра Маркіяна Миґоцького -
125.00 доп. Дapя Витанович і син Юрій Витанович - в Осьму Річницю смерти мужа і батька бл.п. д-ра Іллі Витановича -
по 100.00 доп. Стефанія Драйер, д-р Роман і Лідія Смик, Н.Н., д-р Володимир Іванків, о. Василь Дзидзора, д-р Леонід і Ірена Рудницькі, Дмитро і Анна Тучковські,
75.00 доп. Марія Білозор (50.00 доп. на Софію, 25.00 доп на Церкву в Потребі),
по 50.00 доп. Мирослав і Люба Прокопи, Йосиф Губчак, д-р Михайло і Дарія Дудра, д-р Володимир і Евгенія Іванович (перша річниця смерти д-ра Олександра Хомина), Іванна Блага,
40.00 доп. Михайло і Евгенія Лесків,
по 25.00 доп. Дмитро Кузик (у пам'ять бл.п. Кирила Піддубчишина), Марія Стефанишин, Джери і Калина Козак, Олександер і Софія Вонторські, Володимир і Анна-Марічка Мелько (на Собор Св. Софії в Римі), Роман і Анна Максимовичі,
по 20.00 доп. Роман Погорецький, М. Каплистий, Василь і Ольга Тхорі (замість квітів на могилу бл.п. Олени Крижанівської),
по 10.00 доп. Аделайде Клаус, Тимко Бойко, Микола і Марія Ромах, Катерина Джорджія, д-р Роман Барановський,

З нагоди 90-ліття Уродин Блаженнійшого Патріярха Йосифа зложили:

500.00 доп. Т.Вачицький,
250.00 доп. проф. Володимир і Ірена Винницькі,
100.00 доп. Михайло і Ольга Середа,
20.00 доп. Софія Слонська,
15.00 доп. мґр Юліян Бачинський,

Збірка на похороні бл.п. Анни Мельникович в Дітройті, Міш. - переслав Петро Мельникович

зложили:
40.00 доп. Теодозій Козовик,
30.00 доп. М. і О. Сявавко,
25.00 доп. д-р Василь і Марія Палідвор (переслали просто до Софії)
по 20.00 доп. М. і М. Кавка, Я. і Д. Кривий,
15.00 Марія Марічак,
по 10.00 доп. С. і С. Петращук, С. Колодницька, В. і С. Сенків, Р. і М. Бараник, Марта Шехович, С. і Л. Дуткевич, В. і П. Гнатюк,
по 5.00 доп. Ольга Гищак, Пилип Гайда, Л. Величковська, Богдан Гривняк, Надія Літинська,

Збірка замість квітів на могилу довголітнього Друга бл.п. Володимира Лесика в Голмс, Па.- зібрав і переслав Володимир Горбовий.

зложили:
по 20.00 доп. Володимир і Галя Горбові, Сильвестер і Катерина Костик, Роман і Люба Мельник,
по 10.00 доп. Василь Кий, Тат. і Іван Стельмах,

Збірка в Пасаїк, Н.Дж

зложили:
100.00 доп інж. Олег Склепкович,
20.00 доп. Василь Балацький,
5.00 доп. Филип Медик,

Збірка у пам'ять бл.п. Анни з Керницьких-Петрівської в Ню Брансвік Н.Дж. переслала Тамара Панкевич.

зложили:
100.00 доп. д-р Роман і д-р Лідія Панкевич,
50.00 доп. Тамара Панкевич - дочка - з родиною,
50.00 доп. Домініка Керницька,

Збірка замість квітів на могилу бл.п.Олени Питляр В Вудгейвен, Н.Й.

зложили:
50.00 доп. Віра Іваницька,
35.00 доп. Лев і Любомира Лукомські,
20.00 мґр. Олексій і Марія Соколи,

Збірка Укр. Патр. Товариства в Кергонксоні, Н.Й. переслала д-р Стефанія Барановська Замість квітів на могилу бл.п. інж. Юліяна Гошовського

зложили:
25.00 А. і Ю. Цегельські,
20.00 доп. М. і В. Кавка,
по 10.00 доп. М. Стефанишин, Д. Горняткевич, М.Барусевич, А. Голубець,

На могилу бл.п. Миролсава Абрисовського

зложили:
25.00 доп. В. і Г. Хамули,

Коляда в Честер Спрінґс, Па. - переслав Теодор Федишин,

зложили:
100.00 доп. Стефан і Марія Мартиняк,
50.00 Теодор Федишин,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Маркіяна Міґоцького в Ню Йорку, переслав д-р Роман Осінчук.

зложили:
по 10.00 доп. Д-р Остап і Віра Тершаковець, д-р Остап і д-р Андрій Баран, д-р Михайло Гук, Мирослав Івасиків, д-р Воподимир і Дарія Гойдиш,
50.00 доп. д-р Іларіон Чолган,
40.00 доп. Іван Тершаковець з родиною,
30.00 доп. Ярослав і Ірина Щербанюк,
по 25.00 доп. Ірина Сушків, Володимир і Христя Баранецькі, Василь і Марійка Тершаковець,
по 20.00 доп. Августин Сумик, Роман Скоробогатий, Теодор і Марія Ґелемей,
15.00 доп. Каміля Смородська,
10.00 доп. Осипа Кобзар,

Товариство Свята Софія - Комісія Патріяршого Фонду складає щиру подяку усім Вельмошановним збірщикам і жертводавцям.
Всі датки на Патріярший Фонд — Товариство Свята Софія - можна відтягати від податку:
IRS No. 23-7380645

Чеки просимо виписувати на:
St. Sophia Religious Association-Patriarchal Fund
та пересилати на адресу:
St. Sophia Religious Assoc. of Ukrainian Catholics, Inc.
7911 Whitewood Rd,
Philadelphia, Pa. 19117.

Українське Патріярхальне товариство - Дітройт Міш. - збірка в грудні 1981, переслав Анатоль Ромах:
Збірка з нагоди роковин синодів Укр. Кат. Церкви -

зложили:
100.00 доп. Віра Гнатюк,
50.00 доп. Микола Григорович,
по 20.00 доп. д-р Іван Смаль, Михайло Шумило,
10.00 доп. Ярослав Ромах,
по 5.00 доп. Василь Бабій, Параскевія Равська,
3.00 доп. Ніна Луцька,

дальше зложили: на Патріярший Фонд:
100.00 доп. Ігор Коцур,
50.00 Ярослав Присячнюк,
20.00 доп. Стефан Білий,
10.00 доп. Дмитро Бваско,

ПОЖЕРТВИ
НА СПЕЦІЯЛЬНИЙ ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ В ПОЛЬЩІ

Листа ч.4

Пожертви, переслані до Головної Канцелярії УНСоюзу	
Остап і Ярослава Олесницькі	100.00
Володимир Шолдра	50.00
Нестор Олесницький	50.00
Антін Яворський	30.00
Ірена Плювак	30.00
Ліда Придаткевич	30.00
В. Сміґуровський	25.00
Д-р Володимир Коропей	25.00
М-р Роман Дяків	25.00
Стефан Маланчук	25.00
Василь Стебельський	20.00
Федор Гавришків	20.00
Василь Камінський	20.00
Іванна Благий	10.00
Ян Ґресс	10.00
Юрій Слободжін	10.00
Н. Н.	10.00
Олексамдер Блонарович	9.00
Разом	499.00

Відділ ч.15	
Федір Сурмай	20.00
Зенон Когут	20.00
Василь Надраґа	10.00
Остап Зинюк	10.00
Разом:	60.00

Відділ ч. 27	
А. Лісевич	50.00
Дам'ян Ліщинський	25.00
Разом:	75.00

Відділ ч. 67:	
Відділ УНСоюзу ч 67	100.00
Володимир Пеп'юк	25.00
Яків Липень	20.00
Петро Глива	20.00
Павло Дай	10.00
Іван Шуплят	5.00
Бетті Вайцєховський	5.00
Гаррі Ціркот	5.00
Павло Дріпчак	5.00
Юрій Концевич	5.00
Іван Колович	5.00
Марія Гильва	5.00
Галина Гильва-Залінський	5.00
Петро Липень	5.00
Стефан Писарчик	5.00
Михайло Павлик	5.00
Ярослав Куник	5.00
Дмитро Кот	5.00
Петро Ґеґуза	5.00
Василь Сембрат	5.00
Іван Занавяк	5.00
Володимир Цап	5.00
Михайло Коваляк	5.00
Руссель Перунь	5.00
Михайло Гузій	5.00
Василь Шерув	5.00
Разом:	280.00

Відділ ч. 79 УНСоюзу	
Володимир Стойко	20.00
Евген Людкевич	10.00
Володимир Матла	10.00
Микола Нивака	5.00
В. Коваль	5.00
Іван Пізь	5.00
П. Білей	5.00
А. Муць	5.00
П. Білецький	5.00
Романа Рудник	5.00
Маріян Рудник	5.00
М. Полотнянка	5.00
О. Чупіль	5.00
Петро Якимів	5.00
І. Гринів	5.00
Володимир Приожик	5.00
Я. Трешицький	5.00
Б. Сетуць	5.00
Менші пожертви	4.00
Разом:	119.00

Відділ ч. 141 УНСоюзу:	
Антон Лихолат	10.00
Петро Вітковія	10.00
Василь Небесняк	5.00
Вол. Плоский	5.00
Менші пожертви	3.00
Разом:	33.00

Відділ ч. 261 УНСоюз:	50.00

Відділ ч. 292 УНСоюзу:	
Відділ ч. 292	25.00
Стелла Федик	10.00
Микола Ціко	5.00
Теодор Тимочко	5.00
Разом:	45.00

Відділ ч. 293 УНСоюзу:	
Дмитро Ласевич	5.00
Філікс Душник	5.00
д-р Евген Федоренко	5.00
Разом:	15.00

Відділ ч. 301 УНСоюзу:	
Відділ ч. 301	25.00
С. М.	10.00
Юрій Паславський	5.00
Андрій Ступа	5.00
Петро Врублівський	5.00
Марія Сущенко	5.00
Федір Гринчук	5.00
Разом:	60.00

Відділ ч. 328 УНСоюзу:	50.00
Відділ ч. 374 УНСоюзу:	25.00
Окружний Комітет УНСоюзу - Бостон	25.00

Відділ ч. 379 УНСоюзу:	
Микола Кінь	50.00
Відділ ч. 379	25.00
Василь Семків	5.00
Петро Семків	5.00
Федір Денеґа	5.00
Іван Максимчук	5
Іван Галамай	5.00
Теодор Турчин	5.00
Стефан Голяш	5.00
Володимир Матковський	5.00
Павло Борух	5.00
Менші пожертви	71.00
Разом:	191.00

Відділ ч. 385 УНСоюзу:	50.00

Відділ ч. 465 УНСоюзу:	
Й. Т. Мороз	5.00
Т. Біленький	5.00
С. Шпит	5.00
М. Турко	5.00
Е. Чурма	5.00
І. Благітка	5.00
А. Лозик	5.00
С. Животко	5.00
П. Пирожук	5.00
П. Заневчик	5.00
М. Жеребецький	5.00
Михайло Ґіба	5.00
Евген Панищак	5.00
Петро Горобець	5.00
Евген К.	5.00
д-р Л. Кіцак	5.00
Евген Кіцак	5.00
Д. Козак	5.00
І. Р.	5.00
П. Галій	5.00
І. Ратич	5.00
Менші пожертви	23.00
Разом:	128.00

Відділ ч. 496 УНСоюзу:	
Віра Вокер	50.00
Орест і Надія Даниш	35.00
І. Скоморовський	20.00
В. Клос	20.00
Елсі Сасинюк	15.00
Ярослав Білоцеркович	15.00
Іван Світ	15.00
Михайло Кігічак	10.00
Я. Мурчук	10.00
Галина Гришко	5.00
Олена Решетар	5.00
П. Петришин	5.00
Менші пожертви	2.00
Разом:	207.00

Відділ ч. 32 УНСоюзу:	
Відділ ч. 32	50.00
В. Яців	10.00
В. Лебедь	10.00
М. Сапіґа	10.00
С. Максимюк	10.00
Дмитрусь	5.00
Р. Захарко	5.00
Іван Хитрук	5.00
Разом:	105.00

Зібрано на Зборах Видавничої Спілки в Чикаґо:	
Спілка — Книгарня	100.00
Любомир Кузик	50.00
інж. Степан Куропась	10.00
Сильвестер Мацкевич	10.00
Іван Печенюк	10.00
Микола Яшко	10.00
Роман Тершаковець	10.00
Степан Паньків	10.00
Василь Нагірняк	10.00
Василь Мудрий	10.00
Разом:	230.00

Микола й Ернестина Гнатик в пам'ять померщої стрийни бл.п. Ксені Гнатик, Баффало, Н.Й.	50.00
Разом листа ч. 4	2,297.00
Попередні листи	16,614.20
Разом:	19,911.20

Юрій Будерацький очолив 422-ий Відділ УНС у Філядельфії

У неділю, 14-го лютого ц.р., в залі катедрального храму української православної церкви св. князя Володимира у Філядельфії відбулися чергові Річні збори 422-го Відділу УНСоюзу ім. Симона Петлюри. Тому що голова Відділу, о. протопресвітер Степан Біляк не міг бути присутнім і відкрити наради, то цей обов'язок виконав секретар Василь Євтушенко. Він привітав усіх присутніх членів Відділу і, на бажання зібраних, проводив нарадами. Обов'язок писаря нарад виконував Юрій Будерацький.

Відкривши наради, В.Євтушенко вияснив, о. Степан Біляк виконує обов'язки голови Консисторії УПЦеркви в Бавнд Бруку й тому не може більше брати участи в праці Відділу. Відтак згідно денного порядку нарад він поінформував про всі ділянки праці Відділу на протязі звітового часу. За його словами, о. протопресвітер С. Біляк допомагав організувати членів і цим покрито всі втрати, а при тому здобуто і приріст для Відділу. Він також поінформував про фінансові справи Відділу, а головно про збирання членських вкладок для УНСоюзу. За його словами, до Відділу належить понад 300 членів і тим самим зібрано поважну суму членських вкладок.

Звіт секретаря ще доповнив його заступник Ю.Будерацький. Після короткої дискусії Анатолій Суфлєр від Контрольної комісії поставив внесок на уділення членам Управи вотуму довір'я з призначням.

Присутній під час нарад Степан Гавриш, організатор УНСоюзу, висловив щиру подяку членам Управи за добру співпрацю, а головно —за організовання нових членів. Він сказав, що з о. Степаном Біляком відвідав багато родин, і вони спільно придбали поважне число нових членів. Доказом цього є те, що перший раз за час існування Відділу можна вибрати двох делеґатів на Конвенцію.

Те, що о. Степан Біляк не може більше працювати у Філядельфії, є втратою для Відділу, Округи і УНСоюзу. На закінчення С.Гавриш апелював до всіх членів і надалі працювати для добра УНСоюзу та збільшувати його новими членами.

Потім приступлено до вибору членів Управи і Контрольної комісії на біжучий рік. На внесок Анатолія Суфлєра одноголосно обрано Управу у складі: Юрій Будерацький—голова; Петро Марчиха—заступник голови; Василь Євтушенко—секретар; Тамара Данилюк-заступник секретаря; Сергій Ковальчук—касир. На внесок Петра Марчихи обрано Контрольну комісію у складі: Василь Сорока—голова, а членами є Анатолій Суфлєр і Едвард Зєтик.

Новообраний голова Юрій Будерацький зложив подяку за довір'я і, згідно денного порядку, приступлено до переведення звичайних місячних нарад для вибору делеґатів і заступників на 30-ту Конвенцію УНСоюзу. Делеґатами обрано Василя Євтушенка і Юрія Будерацького, а заступниками—Тамару Данильчук і Петра Марчиху.

У точці внесків схвалено плян праці на біжучий рік, а відтак новообраний голова Відділу Ю.Будерацький запросив всіх до перекуски, яку він сам приготовив.

Н.Н.

Новий український професіоналіст-дентист

Д-р Орест Комарницький

Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Відділ Південної Каліфорнії з приємністю повідомляє, що недавно в Флеґстафі, Аризона, відкрив практику наш молодий стоматолог д-р Орест Комарницький, син Ірени та Омеляна Комарницьких. Д-р О.Комарницький завершив медично-дентистичні студії в університеті Індіяна, де одержав диплом в 1981 році.

Орест народився 8-го жовтня 1952 року в Чикаґо, Ілл. Змалечку вихований в релігійному та патріотичному дусі родини Комарницьких, опанував добре рідну мову та предмети українознавства спочатку в парохіяльній школі катедри св. Миколая в Чикаґо, а опісля переїхав з родиною на сталий побут до стейту Аризона, де в Фініксі закінчив навчання в „Рідній Школі".

Рівночасно молодий Орест закінчив середню школу Брофі у Фініксі як один із найкращих учнів. Він був активним у студентському житті та часто займав різні пости в студентських товариствах, а також брав активну участь у житті української громади Фініксу і як здисциплінований пластун завжди цікавився організаційним життям громади, був членом Патріярхального Товариства. В університеті стейту Арізона належав до студентського товариства Дельта Сіґма Дельта.

Д-р Орест після закінчення коледжу продовжував університетські студії у університеті у Вашінґтоні, а опісля був прийнятий на медично-дентистичні студії університету Індіяна. За його персональні здібності та непересічний хист здобувати приятелів, директор Американської Студентської Дентистичної Асоціяції (АС-ДА), д-р С.Галмарк призначив Ореста Комарницького референтом для законодавства при Раді Американської Дентистичної Асоціяції (АДА).

Після відкриття практики в Аризоні д-р Комарницький вніс заяву про вступ у члени УЛТПА та був призначений активізувати групу українських лікарів та дентистів стейту Аризона, які організаційно входять до УЛТПА Відділ Південна Каліфорнія.

Д-р Орест Комарницький є членом 379-го Відділу УНСоюзу.

Д-р О.Снилик

ВШАНУВАННЯ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

Сан Дієґо, Каліф. (Н.К.) — Доповідь у вигляді „Альбому на екрані" — фотографії, стереозаписи, мистецьке читання, коментарі — відбудеться в суботу, 3-го квітня ц.р., в Сан Дієґо, Каліф., заходами Українсько-Американського Товариства та в Лос Анджелесі в неділю, 4-го квітня заходами хору „Кобзар". Доповідь-монтаж авторства професора Українського Музичного Інституту у Філядельфії Юрія Оранського; мистецьке читання Богдана Климковича і Олі Івах.

В ЛМКЛЮБІ ВИСТУПИТЬ СІМА ГОРЕЦЬКА

Ню Йорк, Н. Й. — У п'ятницю, 2-го квітня ц.р., о год. 7-ій вечора, тут у п'ятницевих програмах Літературно-Мистецького Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться вечір української пісні у виконанні співачки з України Сіми Горецької, колишньої солістки Київської філармонії і театру оперети. У програмі: клясичні та народні пісні. В другій частині вечора модерні пісні розвагового та естрадного характеру у виконанні співака-пяніста Володимира Зайцева

СПОРТОВІ ІГРИЩА МОЛОДІ

Елленвілл, Н.Й. — Одинадцяті з черги спортові ігрища молоді — легка атлетика, копаний м'яч, плавання і відбиванкові першості УСЦАК-Схід — відбудуться в днях 26 і 27-го червня ц.р. на Оселі Спілки Української Молоді Америки в Елленвіллі.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ У БРУКЛИНІ

Бруклин, Н. Й. (Л.Р.). — Старанням Об'єднаного Комітету українських організацій тут внеділю, 4-го квітня ц.р., о год 1:30 по полудні відбудеться Шевченківська академія у великій залі цілоденної школи при церкві св. Духа. У програмі : виступ церковного хору під керівництвом маестра Лева Рейнаровича, святочне слово — мґр Осип Рожка, виступ гуртка бандуристів під керівництвом Л.Ларсон, сольоспів Л. Рейнаровича і дуети з Т. Шайдою, деклямації молоді; при фортепіяні проф. Т. Левицький.

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Приятеля

бл. п. мґр. Льоня Крушельницького

на УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ в Гарварді
100.00 дол. складають

д-р Роман і Ольга ГРАБ

В пам'ять

бл. п. Іванни Климовської (ЯЗИЧИНСЬКОЇ),

замість квітів на свіжу могилу,
жертвую 20.00 долярів
на видання 2-го тому книги „НАШ ТЕАТР".

Володимир БАЛЕВИЧ

ПОВІДОМЛЯЄМО

Рідню, Друзів-Пластунів, Друзів УПА, Приятелів і Знайомих, що

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА на могилі

нашого Найдорожчого і Невіджалуваного

МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

АНДРІЯ ЗЕНОНА МИЦЯ

відбудеться

в неділю, дня 25-го квітня 1982 року, в год. 4-ій по пол. на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина — ВІРА
Дочка — РОКСОЛЯНА з мужем БОГДАНОМ ГАЛІБЕЄМ
Син — БОРИС з дружиною ВІРОЮ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої МАМИ

бл. п.

ЄВГЕНІЇ з ПЕТРИКІВ ХРАПЛИВОЇ

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ:

в Церкві Царя Христа в Лондоні, Канада, дня 9-го квітня, в год. 9-ій ранку;
у „Студіоні" в Кастельґандольфо, дня 10 квітня;
в Українській Католицькій Церкві в Люрді, дня 10-го квітня;
в Обителі оо. Василіян у Прудентополі, Бразилія.

Просимо ласкаво Приятелів та Знайомих злучитися в цей печальний день із нашими молитвами за Душу Покійної.

Дочка ЛЕСЯ ХРАПЛИВА-ЩУР з мужем ОРЕСТОМ

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
І
НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ 10-ЛІТТЯ НДТУТ
має шану запросити Вас на

ДОПОВІДЬ

Олександра Домбровського

(дійсного члена НТШ, УВАН і УІТ)
на тему:

„РАННЬО-ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ВИНИКНЕННЯ КИЄВА"

Вступне слово про НДТУТ .... Д-р КОСТЬ ЦЕРКЕВИЧ
Координатор конференції .... Д-р ІГОР ГУРИН

Конференція відбудеться

в неділю, 4-го квітня 1982 р., о год. 6-ій по пол.
Дім Українського Визвольного Фронту
136 Друга Авеню, (2-гий поверх) в Ню Йорку

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих,
що 29-го березня 1982 року із Волі Всевишнього,
відійшов у Вічність на 78-му році життя,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п. д-р прав

РОМАН КЛЮФАС

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 31-го березня 1982 р., в 8-ій год. веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 East 7th Street, Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 1-го квітня 1982 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра. О год. 9:30 рано буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА, а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЯРОСЛАВА
донька — КСЕНЯ з мужем МИРОСЛАВОМ ДРАГАНОМ та дітьми: МІРОСЕЮ, ЛЯРИСОЮ І ТАНЕЮ
син — ІВАН з дружиною ХРИСТИНОЮ і донею МАРТОЮ
сестри:
ЛЮБА МОСЕВИЧ
ДОЗЯ САВИЦЬКА з Родиною
МАРТА ДОБЕРЧАК з Родиною
брати: ОРЕСТ, ВСЕВОЛОД, МИРОСЛАВ, ОМЕЛЯН І СВЯТОСЛАВ з Родинами
шваґер — МИХАЙЛО САЙКЕВИЧ з Родиною
свати:
ІВАННА ДРАГАН
МИРОН І НАДЯ ПІНКОВСЬКІ
Близька і дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА

На бажання Покійного, замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на виховання священиків з Юґославії і Польщі.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 26-го березня 1982 року відійшов у Вічність по тяжкій недузі на 53-му році життя,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, СИН, ДІДУНЬО, БРАТ І ЗЯТЬ

бл. п.

МИХАЙЛО ГАЙДУК

ПАРАСТАС відбувся в неділю, 28-го березня 1982 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 29-го березня 1982 р., о год. 10-ій ранку в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Melrose Park, Pa., а відтак Тлінні Останки були перевезені на український католицький цвинтар Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:

ОЛЯ — дружина
ХРИСТЯ ЛУКІЯНОВИЧ — донька з чоловіком ПАВЛОМ та сином ПАВЛУСЕМ
СТЕФАНІЯ І РОМАН — батьки
ГАЛИНА ГОРБОВА — сестра з мужем ВОЛОДИМИРОМ та дітьми РОКСОЛЯНОЮ, АНДРІЄМ І МАРКІЯНОМ
ЯРОСЛАВА ІСАЇВ — теща
ВСЕВОЛОД, ІРИНЕЙ та ЮРІЙ ІСАЇВИ — шваґри з Родинами
Близька і дальша Родина в Америці і закордоном

UKRAINIAN NATIONAL TEMPLE of DETROIT, Inc.

There will be a

SPECIAL ANNUAL MEETING

at the Ukrainian National Temple
4655 Martin, DETROIT, Mich. 48210

Date — **April 25, 1982 at 1 P.M.**
All members should attend this meeting.

ЗАГАЛЬНО ПОЖАДАНА КНИЖКА-СПІВАНИК

ЛІРА-СУРМА

знову появилась на продаж. В більшім розмірі, на лучшім папері в позолоченій твердій оправі, обкладинка

Ярослави Сурмач.

Занимає 606 народних і стрілецьких пісень. З малюнками на кожній сторінці. Ціна низька (як один обід у ресторані) 20.00 долярів. До першого червня, пересилку і текс оплачуємо самі.

Пишіть:

SURMA
11 East 7th Street
New York, N.Y. 10003

КРАЄВИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФОНДУ в ЗСА

ділиться сумною вісткою з Членством УВФ,
що дня 29-го березня 1982 року
відійшов у Вічність

сл. п.

Д-р РОМАН КЛЮФАС

Секретар Краєвого Комітету УВФ

Вельмишановній Дружині і Родині Покійного щирі співчуття висловлює —

КРАЄВИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФОНДУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в неділю, 28-го березня 1982 року у Форт Маєрс, Флорида, відійшов у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. адвокат

ІВАН Г. РОБЕРТС

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 31-го березня 1982 р., о год. 4-ій по пол. в похоронному заведенні Harvey, Ft. Myers, Fla.

ПОХОРОН у суботу, 3-го квітня 1982 р., о год. 9-ій рано з похоронного заведення Насевичів у Філядельфії, Па. до катедри Непорочного Зачаття, а звідтіля на український цвинтар у Факс Чейс.

Горем прибиті:

дружина — ЕВА
дочки:
БАРБАРА з мужем ІВАНОМ ВАЛЬЗЕР
д-р ДЖОН РОБЕРТС ДІЛЬОН з мужем ДЖІМОМ
КАРОЛАЙНА з мужем ПЕТРОМ МАРТИН в Англії
та близька і дальша Родина

Спортові вісті

Редагує О. Твардовський

УКРАЇНСЬКІ ЖІНОЧІ ВІДБИВАНКОВІ ДРУЖИНИ В ТУРНІРАХ ЮСВБА

Дня 28-го лютого ц.р. відбувся в Нюарку, Н. Дж., черговий турнір Відбиванкової Асоціяції східніх ЗСА, в якому цим разом взяли участь дві українські дружини: УСВТ „Чорноморська Січ" і УСО „Тризуб" Філядельфія. У цьому турнірі взяло участь усіх 10 дружин з різних міст стейтів: Ню Джерзі, Ню Йорку, Пенсильванії і Коннектікату. Згідно з розкладом ігор, на початку змагання проходили круговою системою в двох рівнорядних підгрупах, після закінчення яких чотири дружини, що зайняли кращі місця, продовжували ігри в півфіналах і остаточно у фіналі.

З обидвох наших дружин кращі можливості ввійти до півфіналу мала більш досвідчена дружина „Ч.Січі", якій, одначе, забракло двох точок. Для дружини „Тризуба" це був перший турнір сезону, і хоч наші „Тризубівки" показали гарну та захоплюючу гру, все таки брак досвіду заважив на тому, що вони не змогли втримати ініціятиви і остаточно програвали окремі сети в останніх хвилинах, до яких переважно вели кількома точками.

До речі, до зустрічі між обидвома нашими дружинами не дійшло, бо, згідно з розкладом ігор турніру, „Ч.Січ" виступала в „А" групі, а дівчата „Тризуба" в „Б". В півфіналі змагалися: Ню Гейвен В.К., Парк Словп, Н. Й., Ню Йорк „Панорама" і Н.Й. „Биґ Еппл". Першунками турніру вийшла дружина з Ню Гейвену, Конн.Висліди ігор українських дружин: УСВТ „Ч.Січ" — В.Плейнс В.К. — 15:11, 15:5, 15:8
„Ч.Січ" — Ню Гейвен В.К. 12:15, 12:15, 12,15
„Ч.Січ" — Парк Словп В.К. 5:15, 12:15, 15:10
„Ч.Січ" — Квінс, Н.Й.,В.К. 15:0, 15:0 (воковер);
УСО „Тризуб": „Биґ Еппл, Н.Й.,15:13, 10:15
„Тризуб" — Н.Й. „Рейнбов" 14:16, 5:15
„Тризуб" — Н.Й. „Панорама" 15:13, 11:15
„Тризуб" — Мейпл, С. Орандж 8:15, 6:15.

Склад „Ч.Січі": С.Моравська, Л.Тицька, С.Косовська-Лоренса, Л.Плячик, І. Шеремета, П.Котляр. Тренер — П.Гейлі. Склад „Тризуба": П.Янґер, А.Антоненко, Д.Лемсі, І.Шок, Б. Локай, С.Дейнека, О.Маслій, О.Міджак. Тренер — Д.Янґер.

ЖІНОЧА ДРУЖИНА „Ч.СІЧІ" ВЗЯЛА УЧАСТЬ У ТУРНІРІ СУМ- А В ЙОНКЕРСІ

Дня 6-го березня ц.р. жіноча дружина „Ч.Січі" взяла участь у відбиванковому турнірі, що його влаштував осередок СУМ- А ім. 30-го червня 1941 р. в Йонкерсі, Н.Й. На жаль, до змагань в цьому турнірі зголосилися тільки дві жіночі дружини, а саме: УСВТ „Ч.Січ" і Пласт, Пассейк. У зустрічі з пластунками впевнено перемогла дружина „Ч.Січі" і цим самим здобула нагороди першунок. З прикрістю доводиться відмітити, що, не зважаючи на досить численну участь дружин юначок у різних чисто українських турнірах на протязі останніх десяти років, у наших спортових осередках чомусь немає жіночих дружин. Де зникають змагунки численних сумівських і пластових осередків, які залишають через вік юнацькі дружини? Чи вони для шкоди власного здоров'я і організованого українського спорту покидають його, чи, може, спортові активісти цих осередків не можуть, чи не хочуть вдержувати жіночі дружини? Якщо це так, то сором цим нашим спортовим діячам. В той час, як на терені східніх стейтів ЗСА у Відбиванковій Асоціяції постійно збільшується число жіночих дружин, в цьому і ряд етнічних (китайські, німецькі, південно-американські, ірляндські), єдиною дружиною, що досі репрезентувала українців, була жіноча дружина „Ч.Січі". Тепер з приємністю на цьому полі вітаємо дружину „Тризуба". А де наші інші дружини з таких міст як Ню Йорк, Йонкерс, Пассейк, Ню Гейвен, Бостон, Балтимор, Рочестер, Гартфорд і ряд інших?

Це ж наш обов'язок тримати активну молодь у спорті для її власного добра і здоров'я, та, не менш важливо, відмічувати свою присутність в організованому американському спорті та через спорт поширювати і популяризувати українське ім'я та наші визвольні ідеї.

Спорт для внутрішнього вжитку — не спорт. Наші внутрішні спортові ігри і турніри корисні і потрібні, але виступи наших дружин на американській спортовій арені мають значно більшу вартість. Чи не час вже зревідувати наше байдуже ставлення то тієї важливої справи? Думаємо, що так. І цей звітовий турнір, про який досі не маємо повного звіту, є доказом того.

(от)

ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА РАТҐЕРСУ ВІЦЕЧЕМПІОНОМ ҐОЛДЕН ДОМ

Відбиванкова дружина університету Ратґерс в Нюарку, в складі якої виступають два відбиванкарі, знані з дружини „Ч.Січі" (Іваськів і Казура) закінчила цьогорічний турнір Ґолден Дом на другому місці. Звання чемпіона здобула дружина університету Каліфорнії з Лос Анджелесу. Дальші місця зайняли: Пен Стейт (в складі цієї дружини виступає змагун „Ч.Січі" Павло Гунчак) і дружина з Монтреалю, Канада.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР У ЙОНКЕРСІ

У суботу,6-го березня ц.р., дружинники та Управа Осередку СУМ в Йонкерсі влаштували відбиванковий турнір сумівської та пластової молоді східнього побережжя. Участь у цьому турнірі, який відбувся в школі Лінколн, взяла 21 дружина, а саме: по три дружини — Йонкерс СУМ, Ню Йорк СУМ, Гартфорд СУМ та Пассейк Пласт; дві дружини — Сиракюзи СУМ та по одній дружині — Ютика СУМ, Рочестер СУМ, Бінґгемптон СУМ, Пассейк СУМ, „Чорноморська Січ" — Нюарк та пластові курені „Хмельниченки" і „Чорноморці".

У змаганнях старших юначок взяло участь сім дружин, з чого чотири дійшли до півфіналів. Фінал розігравали сумівські дружини з Гартфорду та Ню Йорку. Ню Йорк здобув перше місце, а також Леся Канятин отримала нагороду як найкраща змагунка цієї групи.

Зі старших юнаків у змаганнях брали участь чотири дружини, з яких до фіналу стали сумівські дружини зі Сиракюзів і Гартфорду. Переможцем вийшов Гартфорд, а їх змагун Петро Зелес здобув нагороду найкращого змагуна.

У змаганнях між дружинницями брали участь дві дружини — Пласт, Пассейк та „Чорноморська Січ", яка виграла перше місце. Найкращою змагункою була пластунка Петруся Котляр.

У групі дружинників змагалось 8 дружин, 4 з яких увійшли до півфіналу. У фінальних змаганнях перше місце виграла дружина Гартфорд-СУМ, перемігши пластовий Курінь „Чорноморці". Найкращим змагуном вибрано сумівця Нестора Пацлавського.

Увечорі після змагань була роздача трофеїв за перше, друге, третє місце та індивідуальні нагороди для найкращих змагунів. Після цього відбулася товариська забава у Домі СУМ-у, де забавлялися понад 200 спортовців.

Це був один із найбільших відбиванкових турнірів східньої Америки і від'ємним було тільки те, що не було серед присутніх нікого із головних управ СУМ-у чи Пласту.

Д.М.

Головні концепції...

(Закінгення зі стор. 2

бунт. І врешті важливе питання — чи може окрема людина, або група людей виступати, говорити і діяти іменем широких мас чи народу, і чи візьме відповідальність за свої дії.

На Заході є немало об'єктивних причин для комунізму — їх тут не можна всіх розглянути. Надії еврокомуністів і наївних обивателів, що тут можна буде уникнути основних хиб і злочинів комунізму — це наслідок ілюзії, свідомого обману, або інфантилізму. Нема демократичного комунізму, ані комунізму з людським обличчям. Є тільки той комунізм, який репрезентує совєтська комуністична партія.

МЕШКАНЕЦЬ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ, ЩО ЙОГО прізвище ще не подано до публічного відома, пробував з допомогою бульдозера втекти до Західньої Німеччини. Йому вдалося перервати всі дротяні перешкоди, але при спробі перескочити останній рів совєтська сторожа засипала його градом пуль. Поцілений принаймні вісьмома набоями він згинув на місці.

Враження з подорожі до Американської Самоа

Щоб довідатися щось більше про острів Американська Самоа, йду на виклад д-ра Анатолія Лисого, який зі своєю дружиною Дарією і дочкою перебули три місяці на острові Самоа, де д-р Лисий працював у шпиталі тропічних недуг.

Є дві Самоа: одна західня, що є самостійною державою, а друга— американською територією від 1900-их років. Це невеликі острови вулканічного походження. На однім із островів є містечко Паґо-паґо, населення становить біля 33-ох тисяч.

Школи там були відкриті щойно в 1962 році. Обов'язкова мова—англійська, а решта навчання у мові тубільців. Таких островів є приблизно сім. На острові Туїтула є шпиталь на 150 ліжок, де працюють американські лікарі і тубільці. Ще не пережилися й свої „медисинмени" чи знахарі.

Самоа віддалена на 2,300 миль від Гаваїв, 1,600—від Нової Зеляндії, 2,700 миль від Австралії. Люди тут дуже привітні, скромні, повільні, до роботи не поспішають, життьових проблем майже не мають. Кажуть, що вони замандрували з Азії, полінезійської раси.

Під час останньої війни це була пристань американських кораблів. І досі є бункери на островах, але японці островів Самоа не чіпали.

Тубільці живуть з вирощування ярини, дещо з риболовлі, не сприяють розвоєві туристики, побоюючись погіршення своїх обичаїв.

Церков є багато, священиків тут шанують. Тубільці зберігають свої традиції. І в тому дусі була заключена умова з американськими властями, мовляв: „Лишіть нас такими, якими ми є". Америка дає їм поважні суми грошей. Щоправда самоанці мають ніби свій парлямент (24 посли і 18 сенаторів), а у Вашінґтоні є їхній представник, але хіба тільки для допильновування, щоби підмога приходила вчасно.

Лікування тут безкоштовне. Тубільці не рвуться до праці, сплять в міру, їдять свинину, мають комунальний свинюшник, справляють родові пири, мають багато дітей. Провід у родові має старшина-ватажок, як індіянський „чіф", і його респектують. Він походить з визначної родової аристократії.

Їхні лікарі чи радше фельдшери закінчують дворічні курси; працюють тут і американські лікарі. Допомоговий елемент—місцеві люди.

Поміж тубільцями немає розбиття. Політикою вони не цікавляться: новини приходять до них тиждень пізніше. Телевізія працює п'ять годин на добу, а програми вони вибирають такі, що не псують дітей. До речі, діти там є дуже чемні, шанують батьків, родичів і старших віком осіб. Цікаво, що діти працюють багато, головно на плантаціях і при втримуванні чистоти селищ.

Життя тут дешеве, бо видатки на одежу є мінімальні, взуття майже не потрібно, немає видатків на огрівання. На базарах повно городини, фруктів, риби. Клімат гарячий, часті дощі.

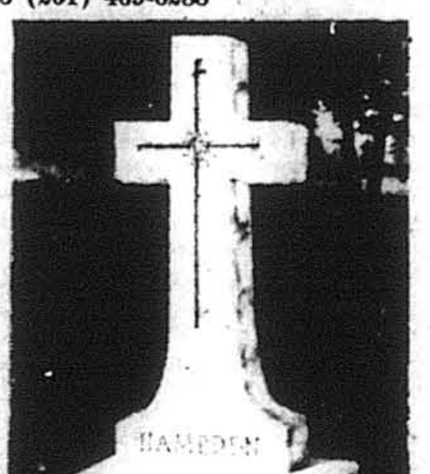
На третій день нашого перебування тут ми знайшли українця-лікаря з Полтавщини. Пані Дарія влаштувала показ народного промислу, а на Самоа завезла три зразки українських писанок за самоанськими зразками. Самоанці любуються у яскравих барвах.

Питань було багато з різних ділянок. Влаштувала цей вечір д-ра А.Лисого філія ОДУМ в Міннесоті. Д-р Лисий і його дружина Дарія за три місяці зібрали багато відомостей з життя островів Самоа.

Виклад був збагачений численними прозірками з прекрасними краєвидами, буйною фльорою. Подружжю Лисим належиться подяка за такий цікавий вечір.

Василь Пакуляк
референт преси УККА

Американські українці...

(Закінгення зі стор. 1)

Лідія Савойка (в білій шапочці) серед українських неповоротців з Буковини, що ними керує о. Василь Бучек (стоїть другий зліва). Четвертий — Ігор Старух, п'ятий — д-р С. Наклович.

го березня, і поділився враженнями про українців, не забуваючи при тому згадати про свій новий фільм „Україна в огні", що незабаром буде закінчений. Цей фільм, до речі, включатиме автентичні кінокадри з часів Визвольних Змагань, кадри, які йому пощастило відкупити в німецьких кінооператорів, які здійснювали фільмування хоча б такої знаменної події, як проголошення незалежности України в 1918 році на Софійській площі в Києві, похорон 30 героїв Крутянців на Аскольдовій могилі і подібне.

Я. Кулинич розповів про втікачів у Австрії, що це переважно молоді люди, що говорять добре по-українському, вони вишколені і освічені. З них не всі можуть ще тепер афішуватися, бо ситуація з їхніми родинами вдома не зовсім з'ясована. Всі ці люди хочуть виїхати якнайшвидше за океан. І також можливості існують — їхати можна в Канаду, Австралію, але не в ЗСА, де досі першенство мають біженці жидівськуого роду з СССР, в тому і з України.

Мав нагоду наш „фільмар" мґр Я. Кулинич зняти зустрічі пані Савойки з місцевими віденськими українцями, особливо з гостинними і відданими справі громадянами д-ром Сергієм і Ядвіґою Накловичами та Ігорем і Христиною Старухами (з Америки), які не жалкували ні часу ні труду, щоб візита українців із ЗСА була найбільш хосенною і при тому приємною. Вони та інші українці роблять чимало добра своїм менше щасливим землякам, які щойно тепер опинилися у вільному світі і яким потрібна допомога. І треба сказати, їхня справа добре виглядає. Їм значно допомогли зорганізовані українці з Канади та Америки, а місцева віденська громада, що нараховує тут, здається, приблизно 70-80 осіб, дбає всебічно про те, щоб цим біженцям нічого не бракувало. (Очевидно, що і тут, як скрізь на розселеннях українців, є також тертя в громаді, але в загальних справах — всі єднаються для спільної дії). Лідія Савойка залишилася в Австрії довше, а Я. Кулинич, зфільмувавши все, що треба було, працюватиме тепер над цим фільмом у намірі запропонувати його американській телевізії, що йому обіцяно. Згодом також висвітлюватиме його по громадах.

На запит, чи хтось уже фінансував це його підприємство, каже він, що ще ні, але, що така „його доля", що рідко коли йому повертаються кошти, які він вкладає в кінову продукцію. Наприклад, самих фільмів про українців у вільному світі має він 15 закінчених і схвалених відповідними українськими централями, але про фінансову сторінку — дасть Бог!

Свою поїздку до Австрії Я. Кулинич поєднав з Патріяршими днми у Римі, де також інтенсивно фільмував ті події. В Римі допомагав йому у фільмуванні професійний кінопродуцент з Німеччини українець Іван Процик.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

